

STUDIU DE ANALIZĂ A POLITICILOR PUBLICE DE MEDIU ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI 2021-2024

Bălți, 2024

Acest studiu a fost elaborat de AO CRISDD la comanda AO "Caroma Nord" în cadrul programului de granturi mici „Cetățeni activi pentru un mediu sănătos și justiție verde” desfășurat în cadrul proiectului ”O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova”, implementat de AO "EcoContact", cu suportul Suediei. Conținutul prezentei publicații constituie responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Eco Contact sau ale donatorului”.

CUPRINS

I. INTRODUCERE	3
1.1. Contextul și importanța studiului.....	3
1.2. Aspecte metodologice.....	5
1.3. Descrierea municipiului Bălți.....	6
II. EVALUAREA CHELTUIELILOR BUGETARE ALE APL BĂLȚI PENTRU ANII 2021-2023, INCLUSIV COMPONENTA DE MEDIU	9
2.1. Analiza cheltuielilor pentru anul 2021, inclusive componenta de mediu	10
2.2. Analiza cheltuielilor pentru anul 2022, inclusiv componenta de mediu	11
2.3. Analiza cheltuielilor pentru anul 2023, inclusiv componenta de mediu	12
2.4. Concluzii ale analizei cheltuielilor pentru anii 2021-2023 ale APL Bălți, inclusiv componenta de mediu	13
III. CONTEXTUL POLITICILOR RELEVANTE DE MEDIU LA NIVEL INTERNAȚIONAL, NAȚIONAL ȘI REGIONAL	15
IV. EVALUAREA PERCEPȚIEI CETĂȚENILOR CU PRIVIRE LA IMPLEMENTAREA POLITICILOR DE MEDIU ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI	19
V. ANALIZA POLITICILOR PUBLICE DE MEDIU ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI	32
VI. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	35
VII. ANEXE	37

I. INTRODUCERE

1.1. Contextul și importanța studiului

Protecția mediului reprezintă una dintre cele mai importante preocupări ale societății moderne, având un impact direct asupra sănătății și bunăstării populației, precum și asupra sustenabilității planetei noastre. În contextul schimbărilor climatice și al degradării rapide a resurselor naturale, implementarea unor politici publice eficiente de mediu a devenit esențială la toate nivelurile de guvernare. La nivel local, aceste politici joacă un rol semnificativ în asigurarea unui mediu sănătos și durabil pentru comunitățile urbane și rurale. Municipiul Bălți, unul dintre cele mai importante centre urbane din Republica Moldova, se confruntă cu numeroase provocări de mediu care afectează semnificativ calitatea vieții locuitorilor săi. În ultimii ani, procesele de urbanizare și industrializare au dus la creșterea emisiilor de poluanți, gestionarea inadecvată a deșeurilor și degradarea resurselor naturale.

Aceste probleme de mediu necesită o atenție sporită din partea autorităților locale și implicarea activă a comunității pentru a fi abordate eficient. Studiul de analiză a politicilor publice de mediu în municipiul Bălți este esențial pentru evaluarea eficienței și impactului măsurilor actuale. Prin acest studiu, autoritățile locale pot identifica punctele forte și slăbiciunile politicilor existente, ceea ce permite ajustarea și îmbunătățirea acestora în conformitate cu nevoile comunității. De asemenea, studiul oferă o bază solidă de date și analize care pot ghida factorii de decizie în elaborarea și implementarea unor strategii mai eficiente pentru protecția mediului.

Imagine 2. Profilul mediului. Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

PROFILUL MEDIULUI	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Municipiul Bălți are o geomorfologie favorabilă 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor
<ul style="list-style-type: none"> Volumul sumar al emisiilor în aerul atmosferic este în descreștere 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa unei stații de sortare a deșeurilor
<ul style="list-style-type: none"> Evoluție pozitivă a calității aerului în ultimii ani 	<ul style="list-style-type: none"> Insuficiența locurilor specializate de depozitare a deșeurilor
<ul style="list-style-type: none"> Tendința de creștere a numărului de troleibuze puse în circulație și asigurarea locuitorilor municipiului cu un transport public de pasageri ecologic 	<ul style="list-style-type: none"> Consumul ridicat de energie în sectoarele rezidențial, instituțional și iluminat public, ce determină emisii crescute de CO2
<ul style="list-style-type: none"> Delegarea directă de către APL a serviciilor amenajare a municipiului și a spațiilor verzi unei întreprinderii municipale (IM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi) 	<ul style="list-style-type: none"> Diminuarea continuă a calității solurilor și productivității scăzute a terenurilor agricole, avansează eroziunea solului și alunecările de teren
<ul style="list-style-type: none"> Înregistrarea tendinței de implementare a programelor de re tehnologizare și modernizare a unor industrii 	<ul style="list-style-type: none"> Nivelul redus de sensibilizare a cetățenilor cu privire la depozitarea și gestionarea deșeurilor și acțiuni de promovare a protecției mediului
<ul style="list-style-type: none"> Potențialul mediului natural înalt 	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea numărului agenților economici mici, activitatea cărora este slab monitorizată sub aspectul protecției mediului
<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Mediul natural nevalorificat
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> Existența Strategiei Naționale de Mediu pentru anii 2014 - 2023 	<ul style="list-style-type: none"> Schimbările climatice
<ul style="list-style-type: none"> Existența programelor regionale sectoriale 	<ul style="list-style-type: none"> Legislația în vigoare
	<ul style="list-style-type: none"> Nivelul redus de implementare a Strategiei Naționale de Mediu pentru anii 2014 - 2023

Sursa: Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

„Studiul de analiză a politicilor publice de mediu în municipiul Bălți” este elaborat de AO CRISDD la comanda AO „CAROMA NORD” în contextul proiectului „Monitorizarea aspectelor de mediu și promovarea Justiției verzi în planificarea politicilor locale de dezvoltare la nivelul municipiului Bălți”, implementat de AO „Caroma Nord” în cadrul Programului de Granturi Mici „Cetățeni activi pentru un mediu sănătos și Justiția verde”, dezvoltat de „Eco Contact” în cadrul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova”.

Asociația Obștească „CAROMA NORD” este o organizație neguvernamentală înregistrată în satul Pârlița, raionul Fălești, Republica Moldova, în anul 2002. Misiunea asociației este promovarea și facilitarea participării la nivel local a cetățenilor, inclusiv a tinerilor, pentru a contribui la dezvoltarea unei societăți civile bazate pe cetățenie activă. Asociația Obștească „Caroma Nord” își valorifică misiunea prin următoarele acțiuni: susține persoanele care au nevoie de educație non-formală în procesul lor de atingere a obiectivelor personale și profesionale, prin facilitarea accesului la informații esențiale, abilități cheie care să corespundă potențialului lor; dezvoltă proiecte comunitare care să promoveze valorile și inițiativele civice în favoarea beneficiului public prin cooperarea cu alte organizații naționale și internaționale.

1.2. Aspecte metodologice

În scopul analizei cadrului de politici și de reglementare în domeniul protecției mediului, schimbărilor climatice și gestionării durabile a resurselor naturale din mun. Bălți au fost consultate mai multe legi, hotărâri, regulamente și dispoziții, precum Legea privind accesul la informații; Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XII din 16 iunie 1993, cu completările și modificările operate ulterior¹; Legea privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 (MO, 1998, nr. 54-55, art. 378)²; Legea privind deșeurile nr. 209 din 29 iulie 2016; Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă; Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2022-2030³ și planul de implementare al acesteia; Strategia de Dezvoltare socio-economică al municipiului Bălți 2021 – 2025⁴; Plan de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC)⁵ 2016–2030, precum și politicile locale ale Primăriei Bălți (Planul local de acțiune pentru mediu al municipiului Bălți (PLAM) 2017-2020, Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți pentru perioada 2021-2025, Decizia nr. 6/3 din 29.04.2022 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2021, Decizia nr. 2/61 din 28.03.2023 Cu privire la aprobarea raportului anual privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2022, Decizia nr. 2/3 din 28.03.2024 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți, pentru anul 2023) (<https://balti.md/>, Facebook - <https://www.facebook.com/primariabalti.md>).

De asemenea, s-a consultat Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova (www.legis.md) pentru a obține informații cu privire la veridicitatea actelor municipale relevante, precum și Registrul de Stat al Actelor locale (<https://actelocale.gov.md/>)

Analiza și evaluarea cheltuielilor destinate protecției mediului în municipiul Bălți a fost efectuată pentru anii 2021-2023. Pentru elaborarea acestui studiu, s-au utilizat diverse surse de informație și metode de cercetare. Au fost colectate informații referitoare la cheltuielile alocate protecției mediului în cadrul bugetului Consiliului Municipal Bălți pentru anii 2021-2023, au fost efectuate 3 vizite în teritoriu pentru a putea monitoriza implemențarea acțiunilor propuse în cadrul documentelor de politici.

În procesul de elaborare a raportului, s-au analizat 3 decizii ale Consiliului Municipal Bălți (Decizia nr. 6/3 din 29.04.2022 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2021, Decizia nr. 2/61 din 28.03.2023 Cu privire la aprobarea raportului anual privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2022, Decizia nr. 2/3 din 28.03.2024 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți,

---

¹ Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515-XII din 16 iunie 1993, cu completările și modificările operate ulterior

² Legea privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 (MO, 1998, nr. 54-55, art. 378)

³ Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2022-2030

⁴ Decizia nr. 8/1 din 30.06.2021 Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025

⁵ Plan de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC)

pentru anul 2023) și s-au luat în considerare prognozele elaborate de decidenții politici locali. De asemenea, s-a atras atenția asupra indicatorilor-cheie care se referă la finanțarea și organizarea bugetului Consiliului Municipal Bălți.

Acești indicatori-cheie au inclus veniturile totale ale bugetului local, veniturile proprii ca procent din totalul veniturilor bugetare, transferurile primite între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul unu, precum și cheltuielile bugetare.

Un alt aspect valoros al acestui studiu este colectarea feedback-ului din partea cetățenilor. Pentru aceasta, a fost organizat un chestionar pe un eșantion de 750 de persoane pentru a evalua percepția cetățenilor vis-a-vis de politicile de mediu din municipiul Bălți. Înțelegerea percepțiilor și preocupărilor locuitorilor este vitală pentru dezvoltarea unor politici de mediu sustenabile și eficiente, care să beneficieze de sprijinul comunității și să fie mai ușor de implementat.

Menționăm că perioada desfășurării studiului a fost mai-iulie 2024

1.3. Descrierea municipiului Bălți

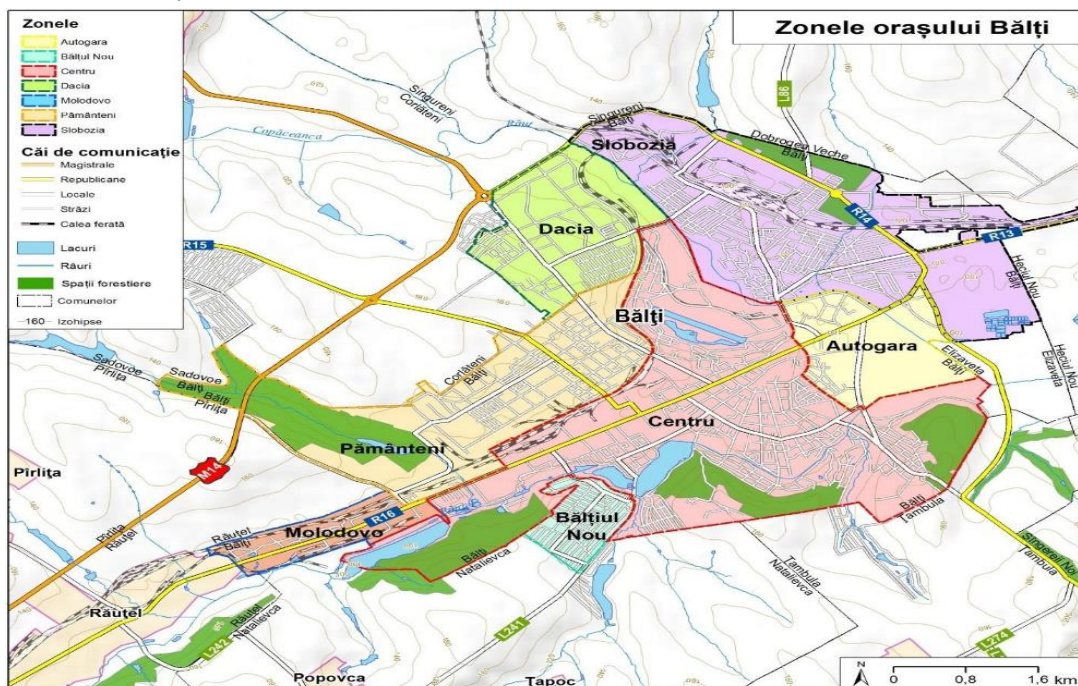
RESURSE NATURALE

Municipiul Bălți este situat în zona de nord a Republicii Moldova pe malurile râurilor Răut și Răuțel. Râul Răut traversează localitatea de la nord-est spre sud-vest și râul Răuțel – de la sud-est la nord-vest, cu o lungime totală de 17 km. Prin municipiul Bălți curg de asemenea și râuri Copăceanca, Flămîndă – afluenții râului Răut. Toate râurile fac parte din bazinul Nistrului. Inundațiile recursive râurilor Răut și Răuțel a condus la necesitatea de a schimba direcția și adâncimea patului râului în localitate, prin crearea lacurilor artificiale, canalului de canotaj și zonelor de odihnă. Pe teritoriul municipiului Bălți predomină solurile cernoziomice tipice moderat humifere. În partea dreaptă a Răutului, în cartierul Slobozia, se întâlnesc cernoziomurile tipice slab humifere. Acestea sunt cernoziomurile cele mai fertile.

Teritoriul municipiului este amplasat într-o zonă cu seismicitate de 7 grade pe scara Richter. Clima este temperat continentală ca în restul țării, cu o mare amplitudine anuală a temperaturii aerului: vara toridă și iarnă relativ caldă; cu o cantitate mică de precipitații, preponderent în timpul verii. Vântul de regulă are direcția nord-est și sud-est cu viteza 2–5 m/s. Cantitatea anuală de precipitații este de 450–550 mm. Resursele acvatice ale municipiului sunt formate din 2 râuri Răut și Răuțel, care intersectează localitatea pe o lungime de 17 km, două râulețe Copăceanca și Flămînda, afluenți ai râului Răut și 7 lacuri⁶.

Imaginea nr. 1: Zonele delimitate ale orașului Bălți

⁶ Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți 2021-2025

Sursa: [Program-de-Revitalizare-Urbanp Balti-RO.pdf \(solidarityfund.md\)](#)

PROFIL SOCIODEMOGRAFIC

Cu o populație de 98.2 mii persoane la începutul anului 2022 (sau 3.8% din populația totală a țării), municipiul Bălți reprezintă a doua cea mai mare localitate din Republica Moldova după municipiul Chișinău. Conform datelor preliminare ale Biroului Național de Statistică (BNS), în totalul populației cu reședința obișnuită a mun. Bălți, la începutul anului 2022 populația în vârstă de 0-19 ani a constituit 24.3%, 20-64 de ani – 62.0%, 65 de ani și peste – 13.6%. Coeficientul îmbătrânirii populației a constituit 21 de persoane în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori. Populația urbană a prevalat cu 95.7% din total, iar populația rurală a constituit 4.3%. În anul 2021, rata natalității în mun. Bălți a înregistrat 11.2 copii născuți-vii la 1000 locuitori, iar rata mortalității – 19.1 decedați la 1000 locuitori. Astfel, a fost înregistrat un spor natural negativ de 7.9 persoane la 1000 locuitori.

POLUAREA ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

Vegetația forestieră a mun. Bălți se extinde pe o suprafață de 802,52 ha, care prezintă circa 9,53 % din suprafața totală. Resursele funciare suportă o diminuare continuă a calității solurilor și productivității scăzute a terenurilor agricole, avansează eroziunea solului și alunecările de teren.

SURSE DE POLUARE A MEDIULUI

Volumul sumar al emisiilor în aerul atmosferic este în descreștere, dar totuși, problema poluării aerului rămâne o problemă stringentă pentru municipiu. Poluarea aerului este cauzată în principal de emisiile provenite de la autovehicule și întreprinderi industriale (emisiile provenite de la cazangeriile mici, arderea deschisă a gunoiiului etc.). De asemenea, de la întreprinderile învechite, care nu îndeplinesc standardele sanitare. (performanța slabă a instalațiilor de curățare a prafului gazelor și alte). Sursele cele mai importante de poluare sunt: transportul, obiectele industriale, centralele termoelectrice, care elimină cantități mari de

substanțe toxice specifice, precum: oxizii de carbon, de azot, bioxidul de sulf, praf. În aerul atmosferic sunt eliberate următoarele substanțe: substanțe gazoase: oxid de carbon, dioxid de azot, dioxid de sulf; substanțe solide: funingine, praf și poluanți specifici emisii de transport: benzo (a)pirenă, formaldehidă. Cantitatea de poluanți emiși în atmosferă de la toate sursele de poluare staționare din mun. Bălți de la (445 întreprinderi), pe perioada anului 2019 constituie 1 363,954 tone/an. Circa 90% din acestea dispun de 1 573 surse orientate și 2 440 surse neorientate de poluare. Unitățile economice dispun de 162 instalații de epurare (captare)⁷.

În ultimii ani, ca urmare a trecerii de la combustibilul lichid la cel gazos, cantitatea emisiilor toxice în atmosferă este în scădere. În același timp, s-a mărit numărul agenților economici mici, activitatea cărora este slab monitorizată. În mun. Bălți sursele cu impact sporit asupra aerului atmosferic sunt: SA „Basarabia Nord”, SA „Incomlac”, SA „CET-Nord”, ÎM „Termogaz”, ÎCS „Knauf -Gips” SRL, SA „Floarea Soarelui”, SA „Moldagrotehnica, SA „Barza-Albă” și alte. În rezultatul misiunilor de control efectuate la întreprinderile mari arată depășirea concentrației maxime admisibile (CMA) pentru principalele substanțe (pentru oxid de carbon, dioxid de azot, dioxid de sulf și praf), ceea ce indică faptul că întreprinderile lucrează cu echipamente învechite, cu curățare insuficientă. Cu toate acestea, în ultimii ani se înregistrează o îmbunătățire a calității atmosferei din municipiu și se datorează programelor de rețehnologizare și modernizare a unor industrii, care duc la înlocuirea echipamentelor învechite și echipamentelor de curățare a prafului cu echipamente moderne cu o eficiență ridicată⁸.

ALIMENTAREA CU APĂ

Alimentarea cu apă a municipiului se efectuează din apeductul Soroca-Bălți și din patru sonde arteziene. Lungimea totală a sistemului de apeduct constituie 250,1 km. Întreprinderea municipală Regia "Apă-Canal Bălți" dispune de 60 de sonde arteziene și 26 stații de pompare.

Uzura medie a sistemului de apă și canalizare este de 80,0%. Problema principală sunt pierderi de apă (60 %), care este cauzată de uzura rețelelor de aprovizionare cu apă. Din 241,8 km, numai 47 km sunt schimbate la rețele noi din polietilen. Alte rețele sunt uzate. Pentru ameliorarea situației întreprindere are nevoie investiții majore.

TRANSPORTUL

Transportul publice în municipiul Bălți este asigurat de: • 40 troleibuze; • 20 autobuze; • 80 microbuze; • 214 maxi-taxi. Serviciile de transport sunt oferite de 15 întreprinderi private și una municipală (ÎM „Direcția troleibuze din mun. Bălți”). La etapa acutală de dezvoltare a municipiului, una din sarcinile primordiale ale autorității publice locale este asigurarea locuitorilor cu un transport public de pasageri sigur, accesibil, fiabil și ecologic. Rolul important pe care îl are transportul electric de pasageri în viața municipiului, dictează necesitatea aplicării unor măsuri armonioase, echilibrate și eficiente în acest domeniu. În acest sens, autoritatea publică locală, prin intermediul întreprinderii municipale „Direcția de Troleibuze din Bălți”, în scopul modernizării transportului electric de pasageri din municipiu și sporirii

⁷ Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți pentru perioada 2021-2025

⁸ Ibidem

acesului locuitorilor la un transport public sigur și ecologic, și-a propus achiziționarea 11 troleibuze noi, cu propulsie autonomă.

INFRASTRUCTURA DRUMURILOR

Lungimea totală a străzilor municipiului constituie 220,7 km. Suprafața totală a străzilor municipale este de 2 967,3 m². Suprafața totală a trotuarelor constituie 621,5 m², iar lungimea trotuarelor este de 220,7 km. Nivelul de uzură a drumurilor și podurilor municipiului depășește 80,0%, iar 6 din 11 poduri de care dispune municipiul, se află în stare avariata. Problema modernizării infrastructurii drumurilor din municipiu, constă în modul de finanțare a lucrărilor de întreținere și modernizare a drumurilor. Prin virarea integrală și centralizarea la bugetul de stat a veniturilor din taxa pentru folosirea drumurilor de la mașinile înmatriculate pe teritoriul RM, bugetul municipal este totalmente dependent de suma transferurilor acordate de la bugetul de stat pentru executarea lucrărilor de întreținere și modernizare a drumurilor, volumul anual al transferurilor respective nu acoperă nici minimul necesar al municipiului. Din acest motiv, reparația unei străzi durează perioade de 2-3 ani, iar nivelul de uzură este unul înalt

GAZ NATURAL

Alimentarea cu gaz natural al municipiului Bălți este asigurată prin intermediul întreprinderii "Bălți-Gaz" din sistemul SA "Moldovagaz". Alimentarea cu energie termică se realizează prin rețeaua de presiune medie, prin intermediul sistemului de alimentare centralizată cu căldură, precum și cu centrale termice autonome pe gaze naturale. Rețelele de alimentare cu gaz natural în municipiu constituie 416,6 km. Nivelul de gazificare a fondului locativ al municipiului este de 85%. Consumul cu gaze naturale în municipiu, conform datelor din anul 2019, constituie 60,015 mil. m³.

ENERGIA TERMICĂ

Serviciile de energie termică în municipiul Bălți sunt prestate de către întreprinderea de stat „CET-Nord” S.A. și întreprinderea municipală „Termogaz-Bălți”. Începând cu anul 2000, energia termică este furnizată doar în scopuri de încălzire, fiind distrusă rețea care asigura locuitorii mun. Bălți cu apă caldă menajeră, astfel că populația a fost nevoită să caute soluții individuale. Anume din aceste considerente, furnizarea agentului termic este limitată la aproximativ 150 zile/an.

II. EVALUAREA CHELTUIELILOR BUGETARE ALE APL BĂLȚI PENTRU ANII 2021-2023, INCLUSIV COMPONENTA DE MEDIU

Evaluarea cheltuielilor bugetare ale Administrației Publice Locale Bălți pentru anii 2021-2023, inclusiv componenta de mediu, este un pas esențial pentru a înțelege și a îmbunătăți gestionarea resurselor financiare alocate pentru protecția mediului. Această evaluare permite identificarea și analiza modului în care au fost distribuite și utilizate fondurile publice pentru diverse activități și proiecte, în special de mediu. În perioada 2021-2023, municipiul Bălți a alocat resurse financiare pentru diverse programe și inițiative menite să protejeze mediul și să îmbunătățească calitatea vieții locuitorilor. Cheltuielile bugetare au inclus investiții în infrastructura de gestionare a deșeurilor, reducerea poluării, protecția resurselor de apă și

inițiative pentru creșterea spațiilor verzi. Analiza detaliată a acestor cheltuieli este crucială pentru a evalua eficiența și impactul programelor implementate.

2.1. Analiza cheltuielilor pentru anul 2021, inclusive componenta de mediu

*Tabel 1. Bugetul APL Bălți pentru anul 2021
(mii lei)*

Nr.	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat Devieri (+/-)	in %%
1.	Venituri total, inclusiv pe tipuri venituri	679 400,4	716 894,4	715 090,7	-1 803,7	99,7
2.	Cheltuieli total, inclusiv conform grupelor funcționale:	667 178,2	739 433,3	719 467,7	-19 965,6	97,3
	Ocrotirea sănătății	520,0	961,4	960,2	440,2	99,9
	Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	62 259,2	66 811,9	66 036,7	3 777,5	98,8
	Învățământ	420 628,4	429 283,0	425 471,2	4 842,8	99,1
	Protecția socială	41 678,6	48 298,8	44 632,8	2 954,2	92,4
	Servicii în domeniul economiei	53 885,2	88 973,3	82 238,8	28 353,6	92,4
	Protecția mediului	16 550,01	18 900,0	18 879,1	1 264,0	99,9
	Gospodăria de locuință și gospodăria serviciilor comunale	40 923,1	55 850,5	51 400,3	10 477,2	92,0
	Servicii de stat cu destinație generală	30 066,2	29 686,9	29 184,7	-881,5	98,3
	Apărare națională	667,5	667,5	663,9	-3,6	99,5

Sursa: Decizia nr 6/3 din 29.04.2022 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2021

Partea de venituri a bugetului municipal pe anul 2021 a fost executată în sumă de 715 090,7 mii lei, ceea ce constituie 99,7 la sută din planul anual precizat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, veniturile totale a bugetului municipal au crescut cu 77 073,4 mii lei, sau cu 12,1 la sută, ce e condiționat de creșterea încasărilor impozitelor pe venit cu 20,9 la sută, sau cu 25 532,0 mii lei, veniturilor proprii cu 13,7 la sută, sau cu 8 602,6 mii lei, de asemenea transferurilor primite de la bugetul de stat cu 7,9 la sută, sau cu 34 620,8 mii lei.

În bugetul municipal pentru anul 2021 s-au executat 14 programe, care include 35 subprograme, inclusiv: — 5 programe din sfera socială (cu 22 subprograme), pentru care s-a

executat suma de 537 100,9 mii lei; → 4 programe din sfera economică (cu 8 subprograme), în sumă de 152 518,2 mii lei; → 5 programe din alte ramuri (cu 5 subprograme) în sumă de 29 848,6 mii lei. Una din problemele stringente ale bugetului municipal, practic, rămâne a fi nivelul scăzut de mijloace pentru cheltuieli de investiții, care continuă să afecteze negativ starea mijloacelor fixe. Executarea părții de cheltuieli a bugetului municipal, în cadrul limitelor de competențe delegate municipiului, constituie suma de 719 467,7 mii lei și s-a format din următoarele surse: transferuri din partea bugetului de stat – 475 391,4 mii lei, venituri ale bugetului municipal – 244 076,3 mii lei.

În anul 2021, cheltuielile pentru protecția mediului au însumat 18 879,1 mii lei, reprezentând 99,9% din planul precizat și 2,6% din bugetul total. Această alocare evidențiază angajamentul municipalității față de protejarea mediului. Cu regret, constatăm faptul că proporția din buget rămâne relativ mică, reieșind din importanța imperativă a mediului asupra stării de bine a cetățenilor din municipiul Bălți. Este esențial ca în viitor să se acorde o importanță și mai mare finanțării măsurilor de protecție a mediului pentru a asigura sustenabilitatea și sănătatea ecologică a municipiului. Creșterea fondurilor destinate acestui sector va contribui la îmbunătățirea calității vieții și la protejarea patrimoniului natural.

2.2. Analiza cheltuielilor pentru anul 2022, inclusiv componenta de mediu

Tabel 2. Bugetul APL Bălți pentru anul 2022

(mii lei)

Nr.	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat Devieri (+/-)	În %%
1.	Venituri total, inclusiv pe tipuri venituri	758 172,4	855 170,8	854 768,9	-401,9	100
2.	Cheltuieli total, inclusiv conform grupelor funcționale:	763 111,8	893 010,3	855 169,8	-37 840,5	95,8
	Ocrotirea sănătății	695,4	338,7	338,2	-0,5	99,9
	Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	68 141,0	87 377,4	85 532,1	-1 845,3	97,9
	Învățământ	457 982,0	511 100,2	502 126,7	-8 973,5	98,2
	Protecția socială	46 078,6	68 435,9	61 219,6	-7 216,3	89,5
	Servicii în domeniul economiei	88 229,6	123 147,0	94 845,8	-28 301,2	77,0

Protecția mediului	20 039,9	19 817,5	18 666,5	-1 151,0	94,2
Gospodăria de locuință și gospodăria serviciilor comunale	49 937,6	63 529,1	53 021,0	-10 508,1	83,5
Servicii de stat cu destinație generală	31 308,0	18 350,8	38 513,9	20 163,1	209,9
Apărare națională	699,7	913,7	906,0	-7,7	99,2

Sursa: Decizia nr 2/61 din 28.03.2022 u privire la aprobarea raportului anual privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2022

Partea de venituri a bugetului municipal pe parcursul anului 2022 a fost executată în sumă de 854 768,9 mii lei, ceea ce constituie 100,0 la sută din planul anual precizat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, veniturile totale ale bugetului municipal au crescut cu 139 678,2 mii lei, sau cu 19,5 la sută, ce e condiționat de creșterea încasărilor transferurilor primite de la bugetul de stat cu 23,2 la sută, sau cu 110 337,2 mii lei, impozitului pe venit cu 12,1 la sută, sau cu 17 961,6 mii lei, veniturilor proprii cu 5,0 la sută, sau cu 3 544,0 mii lei

Pe anul 2022, din suma totală a cheltuielilor executate (855 169,8 mii lei), cea mai mare parte o ocupă cheltuielile de personal-440 992,7 mii lei, pentru 4 119,49 unități de personal. Executarea cheltuielilor bugetului municipal pe funcțiile clasificăției bugetare corespunde structurii aprobate în-buget pentru anul 2022

În perioada de analiză, au fost cheltuiți 18 666,5 mii lei pentru "Protecția mediului", reprezentând 94,2% din planul precizat. Aceasta constituie doar 2,2 % din bugetul total.

2.3. Analiza cheltuielilor pentru anul 2023, inclusiv componenta de mediu

Tabel 3. Bugetul APL Bălți pentru anul 2023 (mii lei)

Nr.	Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat Devieri (+/-)	În %
1.	Venituri total, inclusiv pe tipuri venituri	929 999,9	1 020 616,8	1 002 689,5	-17 927,3	98.2
2.	Cheltuieli total, inclusiv conform grupelor funcționale:	969 178,8	1 037 548,0	1 010 476,4	-27 071,6	97.4
	Ocotirea sănătății	87 173,9	106 305,1	60,0	0,0	100,0
	Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	87 173,9	106 305,1	97 107,9	-9 197,2	91,3

Învățământ	588 719,2	617 327,2	608 928,7	-8 398,5	98,6
Protecția socială	53 877,4	73 202,5	69 284,6	-3 917,9	94,6
Servicii în domeniul economiei	142 976,8	100 489,2	99 713,7	-775,5	99,2
Protecția mediului	18 700,0	18 609,6	18 243,6	-366,0	98,0
Gospodăria de locuință și gospodăria serviciilor comunale	50 400,0	92 423,0	92 423,1	-8 366,9	90,9
Servicii de stat cu destinație generală	26 581,5	28 176,9	32 201,4	4024,5	114,3
Apărare națională	750,0	954,4	880,3	-74,1	92,2

Sursa: Decizia nr. 2/3 din 28.03.2024 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți, pentru anul 2023

Partea de venituri a bugetului municipal pe parcursul anului 2023 a fost executată în sumă de 1 002 689,5 mii lei, ceea ce constituie 98,2 la sută din planul anual precizat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, veniturile totale a bugetului municipal au crescut cu 147 920,5 mii lei, sau cu 17,3 la sută, ce e condiționat de creșterea încasărilor transferurilor primite de la bugetul de stat cu 20,0 la sută, sau cu 116 954,8 mii lei, impozitului pe venit cu 18,0 la sută, sau cu 29 830,6 mii lei, veniturilor proprii cu 3,1 la sută, sau cu 2 339,4 mii lei

Pe anul 2023, din suma totală a cheltuielilor executate, cea mai mare parte o ocupă cheltuielile de personal – 530 298,4 mii lei, pentru 4 094,22 unități de personal. Executarea cheltuielilor bugetului municipal pe funcțiile clasificăției bugetare corespunde structurii aprobate în buget pentru anul 2023.

În perioada de evaluare , cheltuielile pentru Protecția mediului au reprezentat 18 243,6 mii lei sau 98,0 la sută din planul precizat. Aproximativ 1,8 % din cheltuielile totale a municipiului Bălți pentru anul 2021 scrie că este îngrijorător întrucât este un procentaj mic pentru mediu, care este o componenta foarte importanta.

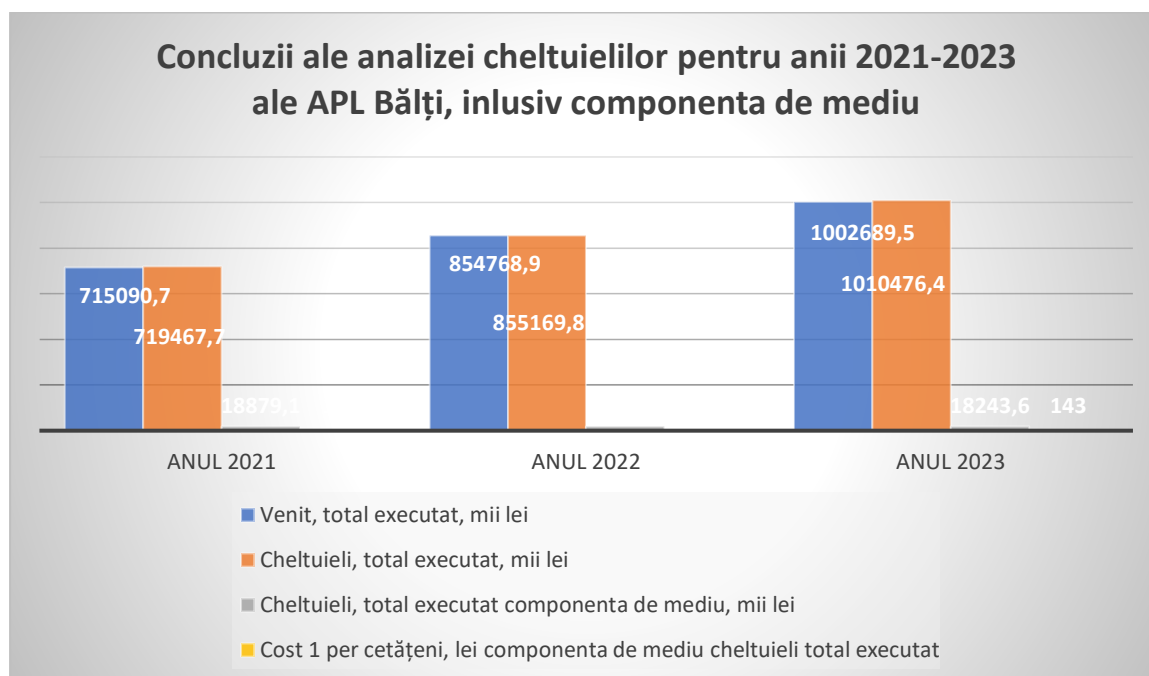
În perioada de evaluare, cheltuielile pentru protecția mediului au reprezentat 18.243,6 mii lei, ceea ce constituie 98,0% din planul precizat. Totuși, acestea reprezintă doar aproximativ 1,8% din cheltuielile totale ale municipiului Bălți pentru anul 2021. Acest procentaj redus este îngrijorător, având în vedere importanța crucială a protecției mediului. Alocarea unor resurse atât de limitate pentru acest sector vital subliniază necesitatea reevaluării priorităților bugetare pentru a asigura o dezvoltare durabilă și sănătoasă a comunității.

2.4. Concluzii ale analizei cheltuielilor pentru anii 2021-2023 ale APL Bălți, inclusiv componenta de mediu

Analiza cheltuielilor bugetare ale Administrației Publice Locale Bălți pentru anii 2021-2023 oferă o perspectivă esențială asupra modului în care resursele financiare au fost alocate și utilizate în diverse domenii, inclusiv în sectorul mediului. Această perioadă a fost marcată de multiple provocări și oportunități în gestionarea finanțelor publice, reflectând prioritățile și strategiile adoptate de autoritățile locale. Evaluarea detaliată a cheltuielilor ne permite să înțelegem mai bine eficiența și impactul investițiilor publice, identificând totodată punctele forte și slăbiciunile în alocarea fondurilor. Componenta de mediu, în mod special, reprezintă un domeniu de interes major pentru comunitate, totuși am atestat faptul că APL Bălți nu acordă o atenție sporită acestei componenete din bugetul municipal. Analiza cheltuielilor destinate protecției mediului ne permite să evaluăm gradul de prioritate acordat acestui sector și să identificăm necesitățile de îmbunătățire. Concluziile obținute vor servi drept bază pentru recomandări viitoare privind o alocare mai eficientă a resurselor și pentru dezvoltarea unor politici publice care să asigure o dezvoltare durabilă și echilibrată a municipiului Bălți.

Diagrama 1. Concluzii ale analizei cheltuielilor pentru anii 2021-2023 ale APL Bălți, inclusiv componenta de mediu

Sursa: Decizia nr 6/3 din 29.04.2022 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2021, Decizia nr 2/61 din 28.03.2022 u privire la aprobarea raportului anual privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2022, Decizia nr. 2/3 din 28.03.2024 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți, pentru anul 2023.

Analiza cheltuielilor bugetare ale municipiului Bălți pentru anii 2021-2023 relevă atât realizări notabile, cât și deficiențe semnificative în gestionarea resurselor financiare, în special în ceea ce privește componenta de mediu.

În perioada 2021-2023, veniturile municipale au înregistrat o creștere constantă, de la 715.090,7 mii lei în 2021 (o creștere de 12,1% față de anul precedent) la 854.768,9 mii lei în 2022 (o creștere de 19,5% față de 2021) și la 1.002.689,5 mii lei în 2023 (o creștere de 17,3% față de 2022). Cu toate acestea, cheltuielile pentru protecția mediului au rămas la un nivel relativ scăzut, variind între 18.243,6 mii lei și 18.879,1 mii lei, reprezentând între 1,8% și 2,6% din bugetul total anual, ceea ce reflectă un angajament insuficient față de protecția mediului. În ciuda majorării veniturilor, finanțarea pentru mediul înconjurător nu a fost prioritizată adecvat, cu un cost per cetățean pentru componenta de mediu rămânând aproximativ constant, între 143 și 146 lei pe an.

Pentru a asigura o dezvoltare durabilă și sănătoasă a municipiului Bălți, este esențial ca viitoarele bugete să reflecte o alocare mai generoasă și bine direcționată pentru protecția mediului. Aceasta va permite implementarea unor măsuri mai eficiente de conservare și protecție a mediului, contribuind astfel la îmbunătățirea calității vieții și la protejarea patrimoniului natural al regiunii. Creșterea fondurilor destinate acestui sector va avea un impact pozitiv asupra sănătății ecologice și a bunăstării cetățenilor din municipiul Bălți.

III. CONTEXTUL POLITICILOR RELEVANTE DE MEDIU LA NIVELUL MUN. BĂLȚI

Pentru a înțelege pe deplin impactul și importanța politicilor de mediu la nivel internațional, național și regional, este necesar să explorăm contextul și evoluția acestora în timp. În ultimele decenii, preocupările legate de schimbările climatice, degradarea mediului și conservarea resurselor naturale au devenit din ce în ce mai urgente pe agenda globală. Aceste provocări globale necesită acțiuni concertate la nivel internațional și angajamente sustenabile din partea fiecărei națiuni și regiuni. La nivel internațional, tratatele și acordurile cum ar fi Acordul de la Paris din 2015 au reprezentat milestone-uri importante în eforturile comunității internaționale de a limita încălzirea globală și de a promova dezvoltarea durabilă. Aceste inițiative reflectă recunoașterea crescândă a nevoii de cooperare globală în fața provocărilor climatice și de mediu. La nivel național, fiecare țară își dezvoltă propriile politici și strategii de mediu pentru a aborda problemele specifice cu care se confruntă. Aceste politici includ reguli și legi pentru protecția aerului, apei, solului și biodiversității, promovarea energiilor regenerabile și gestionarea eficientă a deșeurilor. Implementarea acestor politici este esențială pentru atingerea obiectivelor naționale de dezvoltare durabilă și pentru protejarea sănătății și bunăstării populației.

Organizațiile supranaționale și autoritățile locale joacă un rol crucial în adaptarea politicilor de mediu la specificul și nevoile regiunilor respective. Inițiativele regionale pot include cooperarea transfrontalieră pentru protecția ecosistemelor comune, gestionarea resurselor naturale și promovarea unor standarde de mediu ridicate în întreaga regiune. În acest context

complex și interconectat, studiul politicilor relevante de mediu la nivel internațional, național și regional devine esențial pentru evaluarea eficienței acestora, identificarea celor mai bune practici și promovarea inovației în domeniul sustenabilității. Analiza acestor politici oferă perspective valoroase asupra direcțiilor viitoare în gestionarea și protejarea mediului înconjurător într-o lume în continuă schimbare și în fața unor provocări globale tot mai complexe.

Nivel național

Prin **Acordul de asociere dintre statele Uniunii Europene și statele membre din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice pe de o parte și Republica Moldova**⁹ pe de alta a fost elaborat un cadru cuprinzător în vederea stabilirii dialogului și cooperării în mai multe domenii, inclusiv probleme de mediu și acțiuni pentru climă. Semnând Acordul în data de 27 Iunie, 2014 (ratificat de către Parlamentul Republicii Moldova la data de 2 Iulie, 2014 și de către Parlamentul European pe 13 noiembrie, 2014), Moldova a urmat calea unei convergențe progresive dintre politici și reglementări. La nivel internațional, **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă** recunoscut drept cadrul general pentru cooperarea internațională. Aceasta creează conexiuni între angajamentele de dezvoltare socială, de mediu și economice, abordând în combinație eradicarea sărăciei și asigurarea durabilității și promovând colaborarea părților interesate la toate nivelurile (ONU, toate nivelurile de guvernământ, întreprinderi private și societatea civilă) pentru o implementare completă.

În Iulie 2017, Guvernul Moldovei, prin intermediul Cancelarului de Stat a adaptat **Agenda 2030 ce operează cu ODD**¹⁰, garantând în acest fel angajamentele politice de avansare către atingerea acestor obiective¹¹. În contextul actual, pe lângă intervențiile prin care face față crizelor curente, pentru a consolida reziliența față de crizele viitoare și a crea baza pentru dezvoltare durabilă și incluzivă Guvernul a elaborat Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND) – documentul național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național. SND propune o viziune de dezvoltare centrată pe om, unde omul este beneficiar, nu resursă sau instrument al dezvoltării. Strategia va contribui la definirea unei serii de intervenții prioritare – regulatorii, instituționale, bugetare, investiționale, educaționale, care vor avea impact pozitiv direct asupra bunăstării și vor valorifica potențialului oamenilor pe plan antreprenorial, educațional, cultural, productiv. Obiectivele de dezvoltare stabilite în SND derivă din conceptul modern de calitate a vieții și problemele majore identificate la nivel național, trasând o legătură directă între aspirațiile de bunăstare și politicile care vor contribui la îndeplinirea acestor 10 obiective.

⁹ 2014/492/UE: Decizia Consiliului din 16 Iunie 2014 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte

¹⁰ Lege nr. 315 din 17-11-2022 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”
Publicat : 21-12-2022 în Monitorul Oficial Nr. 409-410 art. 758

¹¹ [Cancelaria de Stat | Guvernul Republicii Moldova \(gov.md\)](http://cancelaria.de.stat.gov.md)

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”: urmărește identificarea factorilor fundamentali ce au influențat și vor continua să influențeze traiectoria de dezvoltare a țării în perioada următoare, până în anul 2030.

Este important de menționat și alte acte normative și politici menite să amelioreze situația mediului în Republica Moldova: Strategia de mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024; Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2016; Strategia Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei până în anul 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1009/2014; Strategia privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2015; Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248/2013; Programul Național pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1063/2016; Programul de suprimare eşalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia în anii 2016-2020, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 856/2016; Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 955/2018; Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 814/2017; Legea nr. 68/2017 pentru aprobarea Strategiei naționale privind managementul deșeurilor radioactive pentru anii 2017-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia etc.

Politici de mediu locale

Fiind al doilea oraș ca mărime din Republica Moldova și un important centru industrial, cultural și comercial dar și un centru al transportului în partea de Nord a țării, Bălți se confruntă cu provocările dezvoltării inegale, cu presiuni asupra mediului din partea industriei și a transporturilor, cu urbanizare necontrolată și cu infrastructură învechită. Alte provocări țin de inegalitatea socială, utilizarea ineficientă a energiei, lipsa utilizării eficiente a terenului și transportul urban învechit. Pentru a depăși aceste provocări, municipalitatea a adoptat diverse politici și implementează diferite programe și planuri de acțiuni care vizează modernizarea și revitalizarea orașului în diverse domenii. Printre acestea:

Strategia de Dezvoltare socio-economică al municipiului Bălți 2021 – 2025, aprobată în anul 2021 succedă Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru Bălți, 2016-2019, cu scopul de a determina direcțiile strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării, de a spori eficiența autorităților locale în managementul orașului, de a utiliza eficient resursele financiare, promovarea orașului prin atragerea în același timp de finanțare externă pentru investiții și proiecte sociale.

Un alt document este aprobarea Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde al municipiului Bălți¹²

PAOV urmărește o evaluare detaliată al provocărilor de mediu și cele de dezvoltare urbană cu care se confruntă orașul, axându-se pe șapte sectoare urbane: utilizarea terenului, transport, apă și sanitație, managementul deșeurilor, energie, clădiri și industrie. Acest proces a fost desfășurat în mod sistematic urmând metodologia BERD. PAOV este un document strategic cuprinzător, care oferă o evaluare amănunțită a condițiilor de mediu din oraș și definind căi pentru a aborda provocările și a depăși presiunile exercitate de diferite activități umane asupra mediului. Documentul oferă o imagine de ansamblu asupra tuturor investițiilor necesare pentru transformarea verde a municipiului Bălți. În timpul elaborării PAOV, a fost urmat un proces care include colectarea datelor, verificarea, analiza și consultarea tuturor părților interesate implicate. Acest proces a permis definitivarea celor mai importante măsuri de implicare, și identificare a celor mai importante provocări de mediu ale municipiului Bălți, care sunt legate de calitatea aerului, calitatea apei potabile, corpurile de apă, spațiile verzi, și rezistența la schimbările climatice. Provocările de mediu sunt determinate de presiunile venite din diferite sectoare.

Astfel, PAOV a analizat șapte sectoare cheie și a determinat care sunt principalele aspecte care trebuie abordate pentru a le îmbunătăți performanța și a reduce presiunea asupra mediului din oraș. Sectorul transportului are nevoie de îmbunătățiri substanțiale în domeniul transportului public (reînnoirea flotei de transport public, benzi dedicate transportului public, frecvență mai mare a autobuzelor), precum și diversificarea transportului modal (introducerea de linii de biciclete, căi pietonale etc.). Clădirile (atât publice, cât și rezidențiale) necesită investiții majore în ceea ce privește eficiența energetică și racordarea clădirilor noi și existente la sistemul de încălzire centrală. Provocările cheie din sectorul industrial se referă la consumul ridicat de energie termică și utilizarea pe scară largă a combustibililor fosili, neconformitatea în ceea ce privește tratarea apelor uzate și gestionarea deșeurilor toxice. Sectorul energetic solicită investiții în eficiența rețelelor energetice la nivel de municipiu, dar și în scheme financiare publice și private care promovează SER.

Acțiunile care vizează sectorul apei ar aborda problemele pierderilor mari în rețelele de alimentare cu apă și de canalizare, insuficiențele sistemului de drenaj al apelor pluviale, utilizarea controlată a resurselor de apă și rata mare de infiltrare a canalului. Gestionarea deșeurilor necesită extinderea acoperirii colectării deșeurilor și reforme majore în ceea ce privește eliminarea și tratarea deșeurilor. Evaluarea sectorului de utilizare a terenurilor a evidențiat aspecte privind necesitatea de îmbunătățire a zonelor verzi din oraș și a sistemului de întreținere al acestora, precum și adaptarea și ecologizarea viitorului PUG pentru a îmbunătăți nivelul general de viață al cetățenilor. Pentru a aborda provocările cheie de mediu și sectoriale, PAOV stabilește patru obiective strategice care să ne ghideze în timpul implementării acestuia, și definește 30 de acțiuni pe termen scurt care vor fi realizate în primii 5 ani de implementare a PAOV.

În majoritatea cazurilor, aceste acțiuni, deși grupate în sectoare PAOV, sunt interconectate, vor servi mai mult decât un obiectiv și vor avea ca rezultat îmbunătățiri în mai multe sectoare.

---

¹² Decizia nr 14/2 din 23.11.2021 Cu privire la aprobarea Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde al municipiului Bălți

Pentru fiecare acțiune pe termen scurt am definit țintele, etapele de implementare, părțile interesate implicate și am compilat estimări bugetare. Un accent special este acordat beneficiilor de mediu, de gen și sociale ale acțiunilor. Ori de câte ori este posibil, se recomandă aplicarea soluțiilor inteligente. Prin implementarea tuturor acestor acțiuni, reducerea totală a emisiilor de GES este estimată la aproape 60 de mii de CO₂ eq anual. La acestea se vor mai adăuga reduceri de emisii necuantificate, estimate ca procentaje de reduceri de emisii de gaze cu efect de seră din domenii diferite (de ex. Acțiunea 9, Conectarea infrastructurii verzi a orașului cu cea de mobilitate urbană durabilă are un potențial de reducere de 5% a poluării provenite de la mașini). Cu toate acestea, trebuie de remarcat că o abordare integrată și implementarea simultană a acțiunilor care sunt concepute pentru a servi mai multor obiective strategice și/sau multiple sectoare vor asigura că orașul se îndreaptă către o reducere substanțială a emisiilor de GES.

La fel, este important de menționat că în anul 2024 a fost elaborat și aprobat de primăria municipiului Bălți Programul municipal de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030¹³. Importanța acestui program constă în pregătirea comunității pentru a face față impactului schimbărilor climatice prin implementarea unor măsuri proactive și durabile. Acest program oferă un cadru clar pentru reducerea vulnerabilității infrastructurii, protejarea mediului și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, asigurând astfel o dezvoltare urbană rezilientă și sustenabilă.

IV. EVALUAREA PERCEPȚIEI CETĂȚENILOR CU PRIVIRE LA IMPLEMENTAREA POLITICILOR DE MEDIU ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI

În perioada 1 mai - 30 iunie 2024, s-a desfășurat un sondaj privind identificarea percepțiilor cetățenilor cu privire la implementarea politicilor publice de mediu în municipiul Bălți. Din cei 700 de respondenți, au fost înregistrate 650 de chestionare valide.

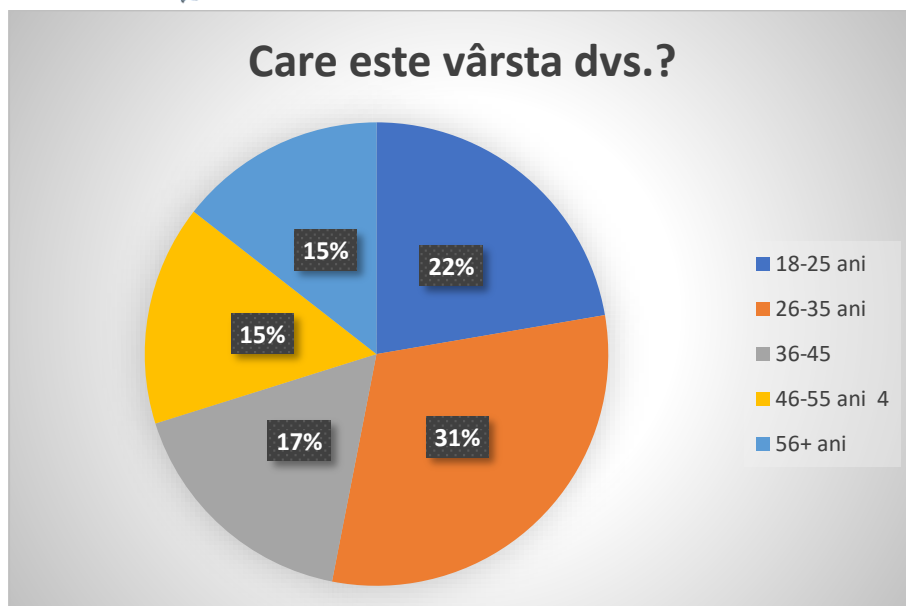
Chestionarul s-a desfășurat în mediul online, prin completarea directă a unui formular.

Mai jos vom materializa rezultatele și concluziile chestionarului.

Diagrama 2. Care este vârsta ta?

---

¹³ Decizia nr. 4/17 din 20.06.2024 Cu privire la aprobarea Programului municipal de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030

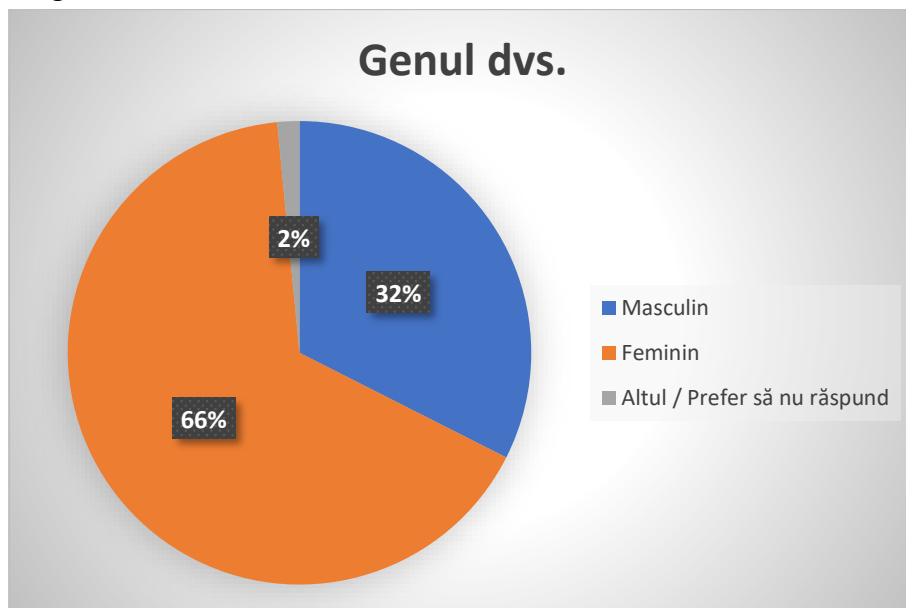
Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Distribuția respondenților pe categorii de vârstă în cadrul studiului despre politicile publice de mediu din municipiul Bălți oferă o imagine clară asupra diversității demografice a participanților. Din totalul de 650 de respondenți, categoriile de vârstă sunt repartizate după cum urmează: **18-25 ani:** 145 de persoane, reprezentând aproximativ 22% din totalul respondenților. Aceasta indică o participare semnificativă a tinerilor adulți, care sunt probabil activi și interesați de problemele de mediu; **26-35 ani:** 200 de persoane, ceea ce constituie aproximativ 31% din total. Această categorie este cea mai numeroasă, sugerând un interes crescut în rândul adulților tineri și mijlocii, care pot fi implicați activ în comunitate și în inițiativele ecologice; **36-45 ani:** 111 persoane, adică aproximativ 17% din totalul respondenților. Această grupă de vârstă include adulți maturi, adesea cu responsabilități familiale și profesionale, care pot influența semnificativ politicile de mediu prin implicare comunitară; **46-55 ani:** 100 de persoane, reprezentând aproximativ 15% din total. Această categorie de vârstă include persoane cu experiență, care pot oferi perspective valoroase bazate pe experiențele lor anterioare în ceea ce privește protecția mediului; **56+ ani:** 94 de persoane, reprezentând aproximativ 15% din totalul respondenților. Participarea acestei categorii sugerează că și persoanele în vârstă sunt preocupate de problemele de mediu și sunt dornice să contribuie la soluționarea acestora.

Această distribuție demografică arată o implicare semnificativă din partea tuturor categoriilor de vârstă, cu o concentrare mai mare în rândul adulților tineri și mijlocii. Faptul că toate grupele de vârstă sunt reprezentate subliniază importanța politicilor de mediu pentru întreaga comunitate din Bălți. Aceste date pot ajuta la formularea unor strategii de

comunicare și implementare a politicilor publice care să răspundă nevoilor și preocupărilor specifice fiecărei categorii de vârstă.

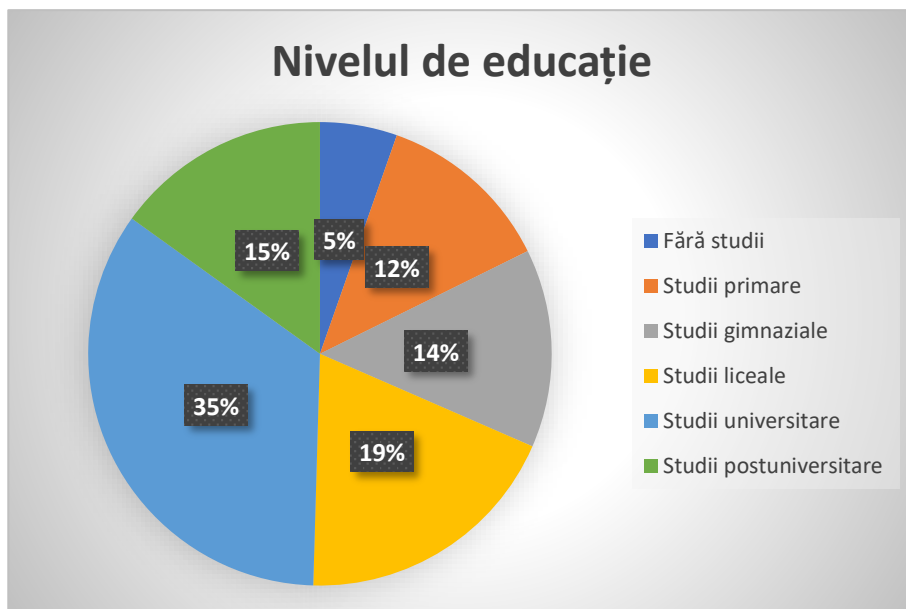
Diagrama 3. Genul dvs?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Din distribuția respondenților în ceea ce privește genul în cadrul studiului cu privire la politicile publice de mediu din municipiul Bălți, avem următoarele: Masculin: 211 de persoane; Feminin: 429 de persoane; Altul / Prefer să nu răspund: 10 persoane. Această distribuție arată o prezență semnificativă a femeilor în rândul participanților la studiul cu privire la politicile de mediu din Bălți, reflectând un interes și o implicare puternică în aceste probleme.

Diagrama 4. Nivelul de educație?

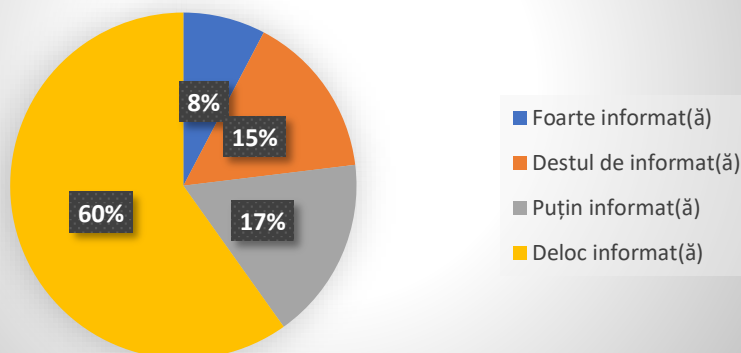

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

În ceea ce privește nivelul de educație al respondenților din studiul cu privire politicile publice de mediu din municipiul Bălți, există o diversitate în gradul de instruire. Majoritatea respondenților au urmat cel puțin studii liceale sau au absolvit instituții de învățământ superior. Studiile universitare sunt reprezentate de 224 de persoane, reflectând un interes crescut și o pregătire academică mai avansată în problemele de mediu și politici publice. De asemenea, 98 de persoane au absolvit studii postuniversitare, indicând o implicare profundă în domeniul cercetării sau practicii profesionale avansate legate de mediu. În contrast, grupurile cu niveluri mai scăzute de educație, cum ar fi cele cu studii gimnaziale, primare sau fără studii, sunt și ele reprezentate, fiecare grup contribuind la diversitatea de perspective și experiențe în cadrul studiului. Această variație în nivelurile de educație sugerează că analiza politicilor publice de mediu din Bălți este susținută de o gamă largă de cunoștințe și experiențe, aducând contribuții valoroase din diverse perspective educative și profesionale.

Diagrama 5. Cât de informat(ă) vă considerați cu privire la politicile publice de mediu din municipiul Bălți?

Cât de informat(ă) vă considerați cu privire la politicile publice de mediu din municipiul Bălți?

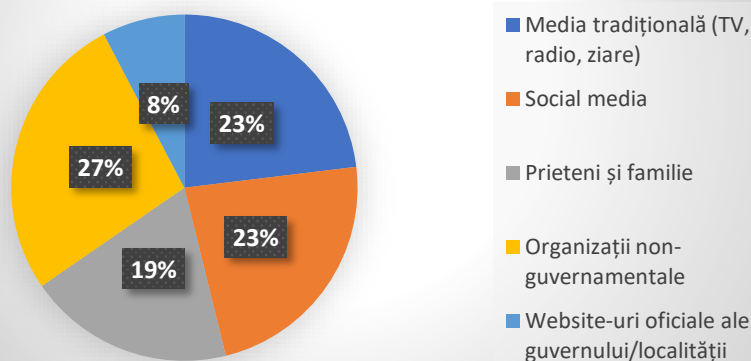
Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Distribuția răspunsurilor cu privire la nivelul de informare despre politicile publice de mediu din municipiul Bălți reflectă o diversitate semnificativă în percepții: Majoritatea respondenților, reprezentând aproximativ 60% din total, au declarat că se consideră deloc informați în privința acestor politici. Acest lucru indică nevoia de mai multe eforturi de informare și educație în comunitatea locală cu privire la inițiativele și impactul politicilor de mediu. În același timp, 17% dintre respondenți s-au autoevaluat ca fiind puțin informați, ceea ce arată că există o parte a populației care este conștientă de aceste politici, dar ar putea avea nevoie de mai multe informații pentru a înțelege mai profund impactul acestora. Există și o minoritate care se simte destul de informată (15%) sau foarte informată (8%), ceea ce sugerează că există și cetățeni bine informați și implicați în discuțiile și deciziile legate de mediu în Bălți. Aceste rezultate subliniază importanța continuării eforturilor de comunicare și educație publică pentru a asigura o implicare cât mai largă și informată a comunității în dezvoltarea și implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Diagrama 6. Care sunt principalele surse de informare pentru dvs. Cu privire la problemele de mediu?

Care sunt principalele surse de informare pentru dvs. cu privire la problemele de mediu?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

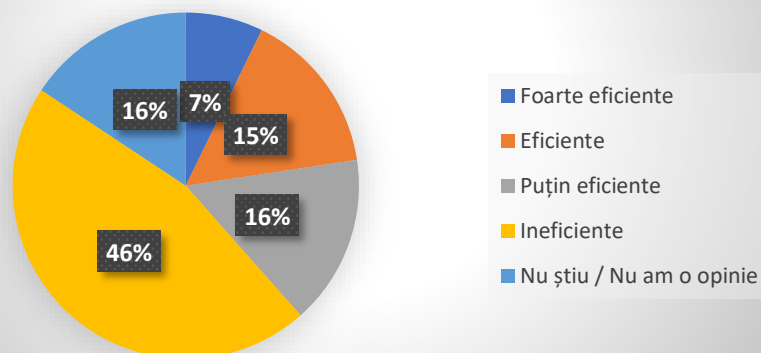
Respondenții au indicat o varietate de surse prin care se informează despre problemele de mediu din municipiul Bălți, reflectând diversitatea canalelor de comunicare utilizate în comunitate. Aproape jumătate din respondenți (23%) folosesc media tradițională, cum ar fi televiziunea, radio-ul și ziarele, pentru a obține informații despre mediu. Acest lucru subliniază rolul crucial al acestor mijloace de comunicare în educația și sensibilizarea publicului larg. De asemenea, aceeași proporție de 23% utilizează platformele de social media pentru a se informa despre problemele de mediu. Social media joacă un rol din ce în ce mai important în distribuirea rapidă a informațiilor și mobilizarea comunității în jurul problemelor de mediu. Website-urile oficiale ale guvernului/localității sunt utilizate de 100 de respondenți (8%), ceea ce indică o oarecare dependență de informațiile oficiale furnizate de autorități pentru a înțelege politicile și inițiativele de mediu din Bălți. În plus, 250 de respondenți (19%) se bazează pe informațiile obținute de la prieteni și familie pentru a fi la curent cu problemele de mediu, ceea ce subliniază importanța comunicării interpersonale și a influenței sociale în formarea opiniei publice. Organizațiile non-guvernamentale joacă, de asemenea, un rol semnificativ, fiind surse de informare pentru 350 de respondenți (27%). Aceste organizații sunt adesea percepute ca având expertiză și angajament în promovarea și implementarea practicilor ecologice și sustenabile în comunitate. Împreună, aceste surse de informare reflectă o diversitate importantă în modurile în care cetățenii din Bălți se implică și se informează în legătură cu problemele de mediu, subliniind necesitatea unei abordări integrate și a colaborării între diferitele sectoare ale societății pentru a promova un mediu mai sănătos și mai sustenabil.

Diagrama 7. Cum evaluați eficiența actualelor politici de mediu din municipiul Bălți?

Cum evaluați eficiența actualelor politici de mediu din municipiul Bălți?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

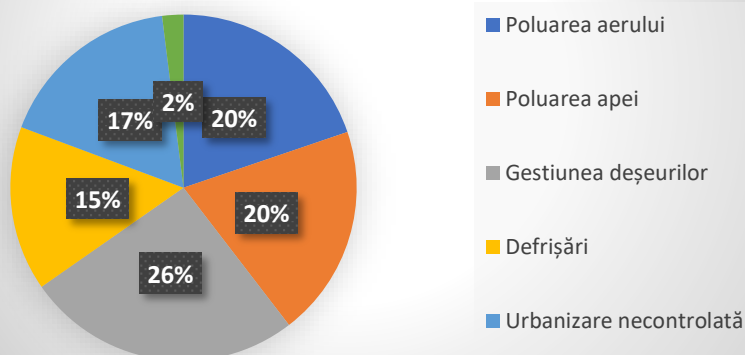
Evaluarea eficienței actualelor politici de mediu din municipiul Bălți reflectă o percepție predominant negativă în rândul respondenților. Majoritatea covârșitoare a participanților la studiu, aproximativ 46%, consideră că politicile de mediu sunt ineficiente în Bălți. Această percepție poate reflecta nevoia de îmbunătățire a măsurilor existente sau de implementare mai eficientă a politicilor deja adoptate pentru a aborda problemele de mediu în mod corespunzător. În contrast, 15% dintre respondenți consideră că politicile sunt eficiente, în timp ce 16% le consideră doar puțin eficiente. Aceste răspunsuri indică o diversitate în percepțiile cu privire la eficacitatea măsurilor luate, sugerând o nevoie de evaluare continuă și ajustare a strategiilor pentru a răspunde mai bine nevoilor și preocupărilor comunității în ceea ce privește mediul înconjurător. Un număr de respondenți, aproximativ 7%, nu au o opinie definită sau nu sunt siguri în privința eficienței politicilor actuale de mediu din Bălți. Această categorie poate reflecta lipsa de informații clare sau de experiență personală în domeniul politicilor de mediu locale.

În ansamblu, rezultatele indică necesitatea unei analize și evaluări continue a politicilor de mediu din municipiul Bălți, împreună cu o mai mare implicare a comunității și a părților interesate pentru a asigura o abordare mai eficientă și sustenabilă în gestionarea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.

Diagrama 8. Care sunt principalele probleme de mediu pe care le observați în municipiul Bălți?

Care sunt principalele probleme de mediu pe care le observați în municipiul Bălți?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Principalele probleme de mediu observate în municipiul Bălți, conform percepției respondenților, sunt variate și reflectă preocupări semnificative în comunitate. Poluarea aerului și poluarea apei sunt identificate ca fiind probleme majore de câte 500 de persoane fiecare. Aceste aspecte indică o preocupare generală în privința calității aerului și a resurselor de apă, care sunt vitale pentru sănătatea și bunăstarea locuitorilor. Gestiunea deșeurilor este menționată de toți cei 650 de respondenți, subliniind importanța unei gestionări eficiente și durabile a deșeurilor în municipiu pentru reducerea impactului asupra mediului înconjurător. Defrișările sunt o altă problemă semnalată de 389 de respondenți, reflectând îngrijorarea față de pierderea zonelor verzi și a biodiversității în urma activităților de defrișare necontrolată. Urbanizarea necontrolată este menționată de 438 de respondenți, semnificând îngrijorarea față de expansiunea neplanificată a orașului și impactul său asupra habitatelor naturale și a calității vieții în oraș. În plus, 50 de respondenți au menționat alte probleme de mediu specifice, care pot include aspecte precum poluarea fonica, probleme legate de gestionarea pesticidelor sau alte preocupări locale.

Aceste observații subliniază complexitatea problemelor de mediu cu care se confruntă municipiul Bălți și necesitatea unor abordări integrate și soluții sustenabile pentru a proteja mediul și a asigura un viitor durabil pentru comunitate.

Diagrama 9. Ați participat vreodată la consultări publice sau întâlniri legate de politicile de mediu din Bălți?

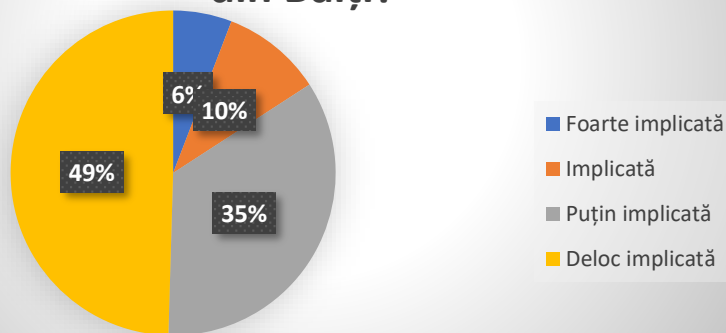

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Din datele furnizate, majoritatea respondenților (611 persoane, aproximativ 94% din total) nu au participat la consultări publice sau întâlniri legate de politicile de mediu din Bălți. Această cifră indică o participare scăzută în procesele de consultare publică sau în dezbaterile legate de politicile de mediu din comunitatea locală. În contrast, 39 de persoane (aproximativ 6% din total) au participat la astfel de consultări sau întâlniri. Aceasta sugerează că există un segment mic al populației care a luat parte la discuțiile și deciziile legate de protecția mediului în municipiul Bălți. Aceste constatări subliniază nevoia de a spori eforturile de informare și implicare a comunității în procesele decizionale și de consultare publică privind problemele de mediu, pentru a asigura o reprezentare mai largă și mai inclusivă a preocupărilor și perspectivei locuitorilor în formularea și implementarea politicilor de mediu în Bălți.

Diagrama 10. Cum ați evalua implicarea cetățenilor în elaborarea și implementarea politicilor de mediu din Bălți?

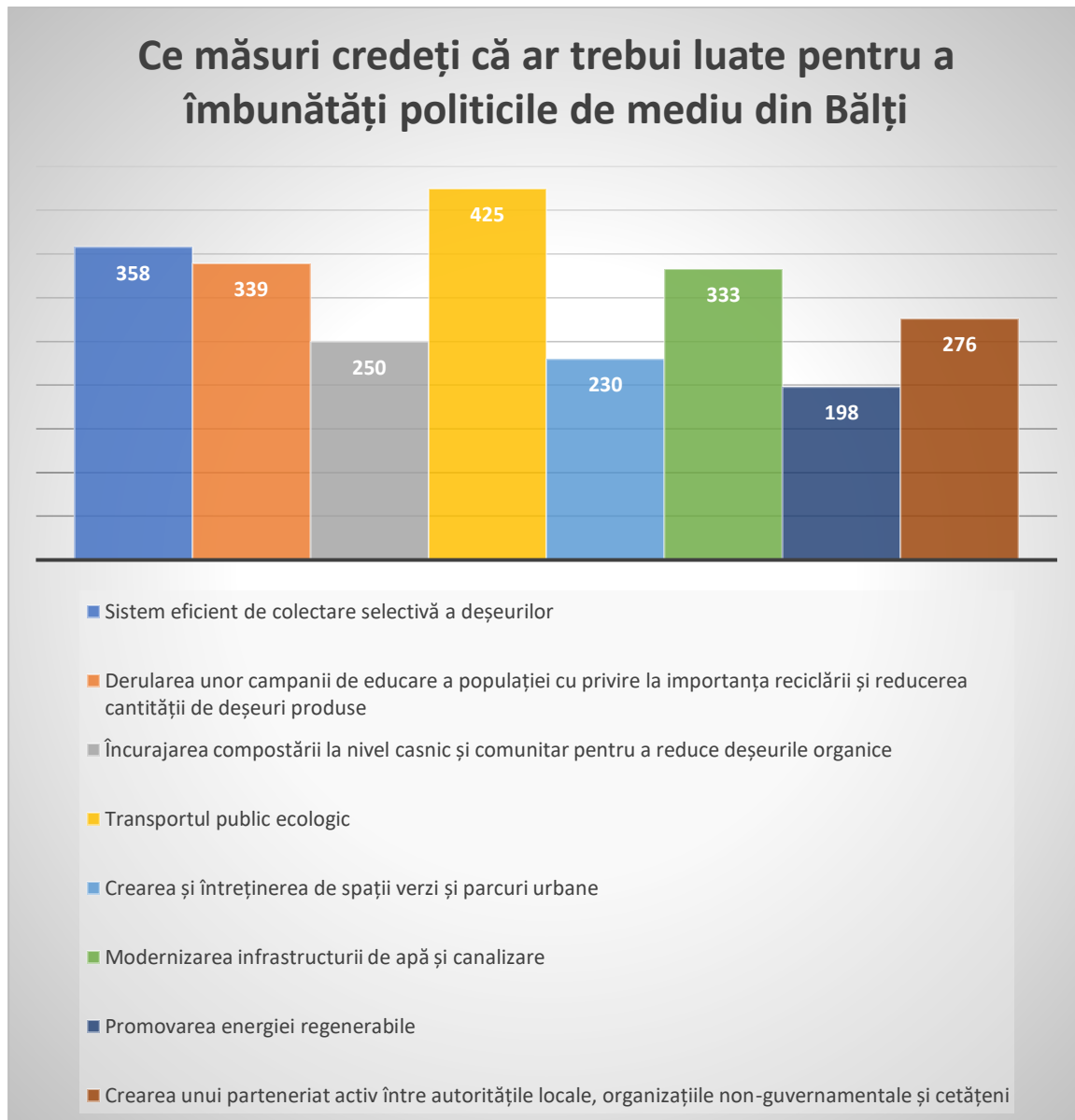
Cum ați evalua implicarea cetățenilor în elaborarea și implementarea politicilor de mediu din Bălți?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Implicarea cetățenilor în elaborarea și implementarea politicilor de mediu din Bălți pare să fie percepută în principal ca fiind limitată sau insuficientă, conform evaluărilor exprimate de respondenți. O proporție semnificativă, aproximativ 49% din totalul participanților la studiu, consideră că cetățenii sunt deloc implicați în procesele decizionale legate de mediu. Această percepție poate indica o lipsă de consultare publică adecvată sau o insuficientă transparență în privința modului în care sunt luate deciziile în aceste domenii. De asemenea, 35% dintre respondenți consideră că implicarea cetățenilor este doar puțin semnificativă. Această cifră sugerează că există unele eforturi în a implica comunitatea în discuțiile legate de mediu, dar acestea nu sunt suficiente pentru a asigura o reprezentare adecvată a preocupărilor și intereselor cetățenilor. În contrast, doar 16% dintre respondenți (combinând cei care consideră că implicarea este „foarte implicată” sau „implicată”) percep o implicare semnificativă a cetățenilor în procesele de elaborare și implementare a politicilor de mediu. Această minoritate sugerează că există oportunități pentru a spori participarea și angajamentul comunității în luarea deciziilor legate de protecția mediului în Bălți. În ansamblu, rezultatele indică nevoia de îmbunătățire a proceselor de consultare publică și de creștere a transparenței în deciziile politice pentru a asigura o implicare mai robustă și mai reprezentativă a cetățenilor în gestionarea problemelor de mediu în municipiul Bălți.

La întrebarea **Ce măsuri credeți că ar trebui luate pentru a îmbunătăți politicile de mediu din Bălți?** Respondenții au venit cu opinii diverse. Mai jos menționăm câteva propuneri survenite de la locuitorii din Bălți.

Pentru a îmbunătăți politicile de mediu din municipiul Bălți, este necesară implementarea unui set de măsuri cuprinzătoare care să abordeze diverse aspecte ale problemelor de mediu.

În primul rând, gestionarea deșeurilor trebuie îmbunătățită prin implementarea unui sistem eficient de colectare selectivă a deșeurilor. Acest lucru ar implica amplasarea punctelor de reciclare în locații accesibile din oraș și derularea unor campanii de educare a populației cu privire la importanța reciclării și reducerea cantității de deșeuri produse. De asemenea, ar

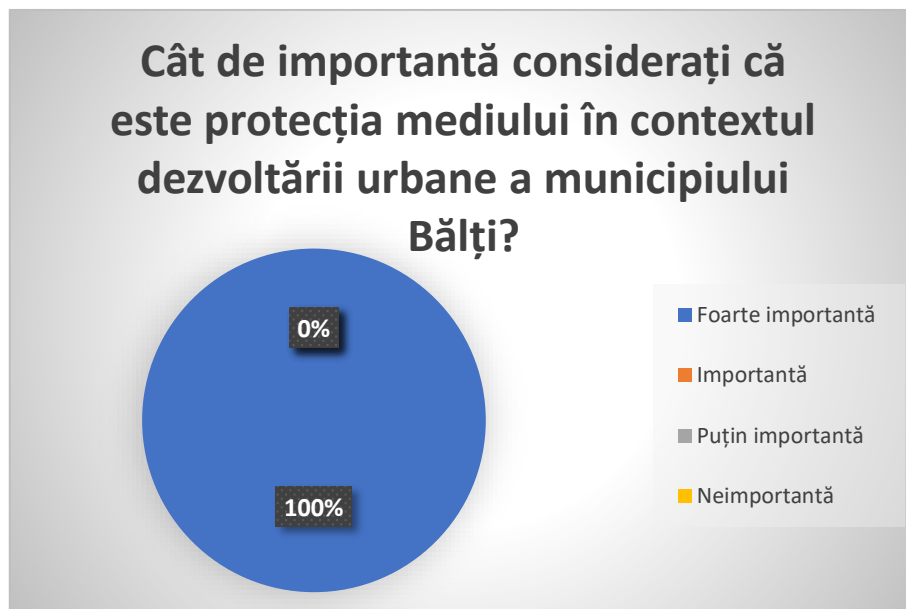
trebui să fie încurajată compostarea la nivel casnic și comunitar pentru a reduce deșeurile organice; Transportul public ecologic ar trebui să fie promovat prin investiții în autobuze electrice sau hibride și dezvoltarea infrastructurii pentru biciclete și trotinete electrice. Reducerea tarifelor și îmbunătățirea frecvenței și a acoperirii transportului public ar încuraja mai mulți cetățeni să utilizeze aceste mijloace de transport ecologice în locul mașinilor personale, reducând astfel emisiile de carbon și poluarea aerului; O altă măsură importantă este crearea și întreținerea de spații verzi și parcuri urbane. Aceste spații nu doar că îmbunătățesc calitatea aerului și a vieții, dar oferă și locuri de recreere pentru cetățeni. Plantarea de arbori și amenajarea de grădini publice ar trebui să fie o prioritate, împreună cu protejarea zonelor naturale existente.

De asemenea, trebuie să se pună accent pe îmbunătățirea calității apei prin modernizarea infrastructurii de apă și canalizare. Implementarea unor sisteme eficiente de tratare a apei reziduale și prevenirea poluării surselor de apă ar contribui semnificativ la protejarea resurselor acvatice.; Promovarea energiei regenerabile este esențială pentru un mediu sustenabil. Încurajarea utilizării energiei solare și eoliene, prin oferirea de subvenții și stimulente fiscale pentru cetățeni și afaceri care adoptă aceste tehnologii, ar reduce dependența de sursele de energie poluante și ar contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; Implementarea unor reglementări stricte pentru poluarea industrială și monitorizarea atentă a companiilor pentru a se asigura că respectă standardele de mediu este vitală. Amenziile și sancțiunile pentru nerespectarea normelor de mediu ar trebui să fie aplicate ferm pentru a descuraja comportamentele poluante.

Educația și conștientizarea publicului cu privire la problemele de mediu trebuie să fie o prioritate. Programele de educație ecologică în școli, împreună cu campanii publice de informare, ar contribui la crearea unei culturi a responsabilității față de mediu; Crearea unui parteneriat activ între autoritățile locale, organizațiile non-guvernamentale și cetățeni este esențială pentru succesul politicilor de mediu. Implicarea comunității în procesul de luare a deciziilor și în inițiativele de mediu ar asigura un sprijin mai larg și o implementare mai eficientă a măsurilor propuse.

În concluzie, îmbunătățirea politicilor de mediu din Bălți necesită un efort concertat și o abordare integrată, care să includă gestionarea eficientă a deșeurilor, promovarea transportului ecologic, crearea de spații verzi, îmbunătățirea calității apei, promovarea energiei regenerabile, reglementarea poluării industriale, educația și conștientizarea publicului, precum și parteneriate active între toate părțile implicate.

Diagrama 11. Cât de importantă considerați că este protecția mediului în contextul dezvoltării urbane a municipiului Bălți?

Sursa: Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.

Percepția privind importanța protecției mediului în contextul dezvoltării urbane în municipiul Bălți este clară și fermă în rândul respondenților: Toți cei 650 de participanți la studiu consideră că protecția mediului este foarte importantă în dezvoltarea urbană a orașului. Această evaluare reflectă o conștientizare puternică a impactului pe termen lung al deciziilor de planificare și dezvoltare asupra mediului înconjurător și asupra calității vieții locuitorilor.

CONCLUZII

Concluziile chestionarului privind percepțiile cetățenilor cu privire la implementarea politicilor publice de mediu în municipiul Bălți reflectă o varietate de opinii și preocupări importante, evidențiind nevoia de îmbunătățire și adaptare a politicilor existente.

Percepții asupra politicilor de mediu existente:

Majoritatea respondenților (45,7%) consideră că politicile de mediu în Bălți sunt ineficiente sau puțin eficiente, exprimând îngrijorări legate de impactul actual și de abordările actuale în gestionarea problemelor de mediu. Aceasta subliniază necesitatea unei revizuirii și reevaluări a strategiilor existente pentru a adresa mai eficient problemele de mediu în oraș.

Problemele de mediu identificate:

Principalele probleme de mediu observate în Bălți sunt poluarea aerului și a apei, gestionarea deșeurilor, defrișările necontrolate și urbanizarea expansivă. Poluarea aerului și a apei au fost menționate ca fiind probleme majore de 500 de respondenți fiecare, subliniind impactul asupra sănătății și calității vieții locuitorilor. Gestionarea deșeurilor a fost identificată de toți cei 650 de respondenți ca o preocupare critică, reflectând nevoia de soluții durabile și eficiente în administrarea resurselor deșeurilor.

Implicarea cetățenilor în procesele decizionale:

Cetățenii percep în mare parte o implicare redusă în elaborarea și implementarea politicilor de mediu. Aproximativ 49,5% dintre respondenți consideră că implicarea lor este deloc semnificativă, sugerând o nevoie de intensificare a consultărilor publice și de creștere a transparenței în procesele decizionale. Doar 15,8% dintre respondenți percep o implicare semnificativă sau foarte implicată a cetățenilor în deciziile legate de mediu.

Importanța protecției mediului în dezvoltarea urbană:

Toți respondenții (100%) au indicat că protecția mediului este foarte importantă în contextul dezvoltării urbane a municipiului Bălți. Aceasta reflectă o conștientizare puternică a necesității de a integra practici de dezvoltare urbană sustenabilă pentru a proteja resursele naturale și a asigura un mediu sănătos și durabil pentru generațiile viitoare.

V. ANALIZA POLITICILOR PUBLICE DE MEDIU ÎN MUNICIPIUL BĂLȚI

În urma efectuării analizei, s-a constatat că în municipiul Bălți există o lipsă de politici publice specifice în domeniul mediului. Fie aceste politici au existat anterior, dar perioada lor de implementare a expirat, fie componenta de mediu este integrată în alte politici publice și regulamente locale.

Un exemplu relevant ar fi Planul local de acțiune pentru mediu al municipiului Bălți (PLAM) 2017-2020 care din păcate a fost supus consultărilor publice, dar nu a fost aprobat.

Un alt document este aprobarea Planului de Acțiuni pentru un Oraș Verde al municipiului Bălți

- PAOV urmărește o evaluare detaliată al provocărilor de mediu și cele de dezvoltare urbană cu care se confruntă orașul, axându-se pe șapte sectoare urbane: utilizarea terenului, transport, apă și sanitație, managementul deșeurilor, energie, clădiri și industrie. Acest proces a fost desfășurat în mod sistematic urmând metodologia BERD. PAOV este un document strategic cuprinzător, care oferă o evaluare amănunțită a condițiilor de mediu din oraș și definind căi pentru a aborda provocările și a depăși presiunile exercitate de diferite activități umane asupra mediului. Documentul oferă o imagine de ansamblu asupra tuturor investițiilor necesare pentru transformarea verde a municipiului Bălți. În timpul elaborării PAOV, a fost urmat un proces care include colectarea datelor, verificarea, analiza și consultarea tuturor părților interesate implicate. Acest proces a permis definitivarea celor mai importante măsuri de

implicare, și identificare a celor mai importante provocări de mediu ale municipiului Bălți, care sunt legate de calitatea aerului, calitatea apei potabile, corpurile de apă, spațiile verzi, și rezistența la schimbările climatice. Provocările de mediu sunt determinate de presiunile venite din diferite sectoare.

Imagine 3. Plan de acțiuni MEDIU

OS 3.3. Valorificarea mediului natural prin reabilitarea și amenajarea bazinelor acvatice și a spațiilor verzi ale municipiului					
3.3.1. Întreținerea și amenajarea spațiilor verzi ale municipiului	2021-2025	200 000	ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi”, Agenția mediului, Inspectia pentru protecția mediului, ONG, partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> Ponderea suprafeței întreținere și amenajate față de suprafața totală existentă (%)
3.3.2. Majorarea numărului de puieti, copaci și tufișuri plantați în zone prioritare	2021-2025	-	ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi”, Agenția mediului, Inspectia pentru protecția mediului, ONG, partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de puieti, copaci și tufișuri plantați
3.3.3. Substituirea arborilor de talie înaltă cu vârstă de peste 60 ani cu specii de talie medie	2021-2025		Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> Nr. arborilor substituiți Suma investiției

Sursa: Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

Imagine 4. Plan de acțiuni MEDIU din Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

3.3.4. Plantarea arborilor și arbuștilor de talie joasă și decorative în apropierea edificiilor, ca component floristic al spațiilor verzi	2021-2025		Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> Nr. arborilor plantați
3.3.5. Instalarea bordurilor noi cu o înălțime potrivită pentru stoparea parcărilor în spațiile verzi ale municipiului	2021-2025		Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața amenajată
3.3.6. Amenajarea locurilor de agrement în preajma iazurilor: <ul style="list-style-type: none"> Plantarea copacilor Instalarea urnelor Instalarea foșoarelor 	2021-2025	150 000	Primăria mun. Bălți	Bugetul municipal, Parteneri de dezvoltare, Fonduri UE, AE	<ul style="list-style-type: none"> Iazuri amenajate Nr. copaci plantați Nr. urne instalate Nr. foșoare instalate
3.3.7. Crearea unei zone de agrement în regiunea Canalului de Canotaj	2020-2025	După caz	Primăria mun. Bălți, partenerii externi de dezvoltare, agenții economice.	Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> 1 zonă de agrement creată
3.3.8. Modernizarea zonelor verzi ale municipiului	2021-2025	200,0 mii lei	ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi”	Bugetul municipal	<ul style="list-style-type: none"> Nr. zonelor de odihnă amenajate
3.3.9. Crearea unei grădini botanice în zona lacului Ivanescu	2021-2025	După caz	Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția", Primăria mun. Bălți.	Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> 1 grădină botanică creată Nr. beneficiari
3.3.10. Organizarea periodică a campaniilor de salubritate a bazinelor acvatice și a spațiilor verzi	Periodic	100 000	Primăria mun. Bălți	Bugetul local, FEN, Fonduri externe, AE, Parteneri de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> Nr. campanii organizate Nr. participanți
3.3.11. Organizarea seminarelor de informare despre importanța protecției mediului, la școală, grădiniță și APL	2021-2025	50 000	Primăria mun. Bălți, Manageri instituții	Bugetul local, ADR-Nord, Fonduri externe, ONG din domeniu	<ul style="list-style-type: none"> Nr. seminare organizate Nr. persoane instruite
3.3.12. Modernizare arhitecturală și peisagistică a spațiilor verzi din zonele blocurilor multietajate ale orasului	2021-2025	500 000	Primăria mun. Bălți	Bugetul local, ADR-Nord, Fonduri externe, ONG din domeniu	<ul style="list-style-type: none"> Volumul investiției Lucrări efectuate
3.3.13 Organizarea campaniilor de salubritate a râului Răut și amenajarea teritoriului adiacent	2021-2025	400 000	Primăria mun. Bălți	Bugetul local, FEN, Fonduri externe, Parteneri de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> Nr. campanii de salubritate organizate Rîu salubru Teritoriu amenajat

Sursa: Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

Imagine 5. Plan de acțiuni MEDIU

3.3.14. Amenajarea unui parc de recreere pentru activități sportive (Parc de skateboard în parcul central)	2022-2023	80 000	Primăria mun. Bălți	Bugetul local, Fonduri externe, Parteneri de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> • Parc amenajat • Nr. de piste pentru skateboard construite • Nr. beneficiari
3.3.15. Plantarea copacilor în locurile defrișate în ultimii 3 ani	2021-2023	60 000	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală)	Bugetul local, Fonduri externe, Parteneri de dezvoltare, Donații	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. copaci plantați • Zone amenajate
3.3.16. Amenajarea parcurilor: •Instalarea scaunelor •Instalarea urnelor •Iluminarea parcurilor cu piloni cu baterii solare •Schimbarea pavajului	2021-2022	100 000	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală)	Bugetul local, Fonduri externe, Parteneri de dezvoltare, Donații	<ul style="list-style-type: none"> • Parcuri amenajate • Nr. scaune instalate • Nr. urne instalate • Pavaj schimbat • Piloni cu baterii solare instalate
OS 3.4 Reducerea emisiilor atmosferice și poluării mediului					
3.4.1. Montarea instalațiilor de purificare a aerului (captare) către agenții economici care emit substanțe poluante	2021-2025	-	Agenții economici	-	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. agenților economici care dispun de instalații de purificare a aerului (captare)
3.4.2. Monitorizarea cantității de poluanți emiși în atmosferă	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți, Inspecția pentru protecția mediului	-	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. notelor informative elaborate
3.4.3. Organizarea acțiunilor de promovare a protecției mediului	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), Agenția mediului, Inspecția pentru protecția mediului, ONG, partenerii externi de dezvoltare	-	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. acțiunilor organizate
3.4.4. Stoparea construcțiilor în spațiile verzi	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală)	-	<ul style="list-style-type: none"> • Construcții stopate
3.4.5. Organizarea campaniilor de educare și informare în domeniul ecologic	2021-2025	50 000	APL, ONG în domeniul ecologic.	Bugetul local, FEN, Fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. campanii organizate • Nr. beneficiari
3.4.6. Organizarea acțiunii "Aer curat pentru toți".	2021 – 2025	50 000	APL, ONG în domeniul ecologic	Bugetul local, FEN	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. evenimente organizate. • Nr. participanți
3.4.7. Campanie de promovare a transportului ecologic	2021-2022	30 000	APL, ONG în domeniul ecologic	Bugetul local, FEN, Fonduri UE, UNDP, Ministerul mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. evenimente organizate. • Nr. participanți
OS 3.5. Asigurarea gestionării eficiente a deșeurilor menajere municipale					

Sursa: Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

Imagine 6. Plan de acțiuni MEDIU

3.5.1. Construcția unei stații de sortare a deșeurilor	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți ADR Nord, partenerii externi de dezvoltare	Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> • 1 stație de sortare a deșeurilor creată
3.5.2. Extinderea ariei de colectare a deșeurilor	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), partenerii externi de dezvoltare		<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de acoperire a ariei de colectare a deșeurilor (%)
3.5.3. Modernizarea platformelor de colectare a deșeurilor	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. platformelor de colectare a deșeurilor amenajate și modernizate
3.5.4. Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), Agenția mediului, Inspecția pentru protecția mediului, ADR Nord, partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> • Sistemul de colectare selectivă a deșeurilor implementat
3.5.5. Crearea unui centru local de compostare a deșeurilor biodegradabile și gunoierului de grajd în scopul folosirii ca îngrășământ pe terenurile agricole și spațiile verzi din municipiu	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), Agenția mediului, Inspecția pentru protecția mediului, ADR Nord, partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> • 1 centru local de compostare a deșeurilor
3.5.6. Desfășurarea campaniilor de sensibilizare a cetățenilor cu privire la depozitarea și gestionarea deșeurilor	2021-2025	-	Primăria mun. Bălți (Direcția Gospodărie Comunală), Agenția mediului, Inspecția pentru protecția mediului, ONG, partenerii externi de dezvoltare	Bugetul municipal, Surse externe	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. companiilor și acțiunilor susținute și realizate

Sursa: Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025

Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți pentru perioada 2021-2025 nu include raportarea anuală privind implementarea programului. Este evident că multe dintre acțiunile prevăzute în această strategie sunt, de asemenea, incluse în Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) al municipiului Bălți pentru perioada 2017-2020. Aceasta sugerează că majoritatea acțiunilor din PLAM nu au fost implementate în perioada de referință anterioară.

În contextul actual, este imperativ ca autoritățile să prezinte rapoarte de implementare anuale cu privire la strategie. Suntem în anul 2024, iar strategia a fost adoptată în 2021; prin urmare, prezentarea unor rapoarte periodice este esențială pentru a monitoriza progresul și pentru a asigura transparența și responsabilitatea în implementarea obiectivelor strategice. Această practică ar contribui semnificativ la identificarea și remedierea eventualelor întârzieri sau obstacole în realizarea acțiunilor planificate.

VI. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pentru a trage concluziile și recomandările din studiul analizei politicilor publice de mediu în municipiul Bălți, este important să luăm în considerare rezultatele și constatările principale obținute în urma cercetării:

1. Nivel redus de prioritizare a protecției mediului: Studiul a evidențiat o alocare relativ mică a resurselor financiare către protecția mediului în comparație cu alte sectoare ale bugetului municipal. Deși cheltuielile pentru protecția mediului au fost planificate și executate, procentajul lor din bugetul total al municipiului rămâne limitat (în jur de 2,6% în anul 2021 și aproximativ 1,8% și 2,2% în anul 2022 și 2023).

2. Implementare și monitorizare deficitară a politicilor existente: Planurile locale de acțiune pentru mediu și strategiile de dezvoltare socio-economică au fost identificate în documentele analizate (cum ar fi Planul Local de Acțiune pentru Mediu 2017-2020 și Strategia de Dezvoltare Social-Economică 2021-2025), însă implementarea lor efectivă și monitorizarea rezultatelor au fost insuficiente.

3. Dependență de transferuri și venituri statutare: Bugetul municipal al Bălțiului depinde semnificativ de transferurile primite de la bugetul de stat, ceea ce poate limita flexibilitatea în alocarea resurselor pentru priorități specifice de mediu. Veniturile proprii și încasările din impozite nu au reflectat o creștere semnificativă în proporție cu nevoile de finanțare a sectorului de mediu.

Recomandări:

1. Creșterea alocării financiare pentru protecția mediului: Este crucial ca autoritățile locale să prioritizeze și să sporească bugetele destinate protecției mediului în Bălți. Aceasta ar include identificarea și exploatarea surselor de finanțare alternative, precum și optimizarea utilizării fondurilor existente.

2. Îmbunătățirea implementării și monitorizării: Este necesară o mai mare atenție acordată implementării efective a politicilor de mediu și monitorizării rezultatelor acestora. Instituirea unor mecanisme transparente și eficiente de raportare și evaluare ar asigura o mai bună gestionare a resurselor și ar permite ajustări în timp util.

3. Promovarea parteneriatelor și cooperarea regională: Colaborarea între diverse părți interesate, inclusiv organizații neguvernamentale, sectorul privat și comunitatea academică, poate sprijini eforturile municipiului Bălți în implementarea politicilor de mediu și în promovarea inițiativelor sustenabile.

4. Educație și conștientizare comunitară: Îmbunătățirea nivelului de conștientizare și educație în rândul comunității cu privire la importanța protecției mediului poate contribui la susținerea politicilor publice și la implicarea activă a cetățenilor în inițiativele de mediu.

5. Integrarea principiilor de dezvoltare durabilă în toate sectoarele: Este important ca autoritățile locale să adopte o abordare holistică în planificarea urbană și în dezvoltarea economică, integrând principiile de dezvoltare durabilă în toate aspectele decizionale. Acest lucru ar include adoptarea unor standarde mai ridicate de eficiență energetică în construcții, promovarea transportului public și a mobilității durabile, și susținerea practicilor agricole sustenabile în zonele adiacente municipiului.

6. Încurajarea inovării și a tehnologiilor verzi: Stimularea inovării în tehnologiile curate și verzi poate contribui la reducerea impactului asupra mediului și la îmbunătățirea eficienței în utilizarea resurselor. Inițiativele de susținere a start-up-urilor și a investițiilor în tehnologii ecologice ar trebui să fie parte integrantă a strategiilor municipale.

7. Implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice: Având în vedere impactul tot mai evident al schimbărilor climatice asupra mediului și comunităților, municipiul Bălți ar trebui să dezvolte și să implementeze planuri de adaptare la schimbările climatice. Acestea ar putea include măsuri de reducere a riscurilor asociate cu fenomenele meteorologice extreme, gestionarea resurselor de apă în mod sustenabil și protecția ecosistemelor fragile.

8. Consolidarea parteneriatelor internaționale și accesarea fondurilor europene: Municipiul Bălți ar trebui să exploreze și să valorifice oportunitățile de finanțare europeană destinate proiectelor de mediu și dezvoltare durabilă. Colaborarea cu alte orașe europene și participarea la rețele internaționale de schimb de bune practici ar putea sprijini implementarea eficientă a politicilor de mediu și creșterea capacității administrative.

9. Monitorizarea și raportarea transparentă: Pentru a asigura responsabilitatea și eficiența politicilor publice de mediu, este esențială instituirea unor sisteme robuste de monitorizare și raportare. Publicarea periodică a datelor privind impactul mediului, progresele în implementarea măsurilor și rezultatele obținute ar spori transparența și încrederea publică în acțiunile autorităților locale.

10. Educație continuă și implicare civică: Îmbunătățirea nivelului de educație și conștientizare cu privire la problemele de mediu în rândul comunității este crucială pentru susținerea politicilor publice. Promovarea educației ecologice în școli, organizarea de campanii de informare și implicarea activă a cetățenilor în procesele decizionale legate de mediu ar trebui să fie prioritare în strategiile municipale.

Implementarea acestor recomandări vor conduce la o gestionare mai eficientă a resurselor naturale, la creșterea rezilienței municipiului Bălți la schimbările climatice și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor săi într-un mod sustenabil și echitabil.

VII. ANEXE

1. *Decizia nr 6/3 din 29.04.2022 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2021*
2. *Decizia nr 2/61 din 28.03.2022 u privire la aprobarea raportului anual privind executarea bugetului municipal Bălți pentru anul 2022*
3. *Decizia nr. 2/3 din 28.03.2024 Cu privire la aprobarea raportului privind executarea bugetului municipal Bălți, pentru anul 2023*
4. *Decizia nr. 8/1 din 30.06.2021 Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025*
5. *Strategia de Dezvoltare Social-Economică a municipiului Bălți 2021-2025*
6. *Planul local de acțiune pentru mediu al municipiului Bălți (PLAM) 2017-2020*
7. *Rezultatele Chestionarul privind identificarea percepției cetățenilor cu privire la implementarea politicilor de mediu în municipiul Bălți.*

Anexa 8

În cele ce urmează vom prezenta obiectivele stabilite în cadrul Planului local de acțiune pentru mediu al municipiului Bălți pentru anii 2017-2020, dar și nivelul de implementabilitate ale acțiunilor planificate. Menționăm că planul nu a fost aprobat de APL Bălți.

Obiective tematice și acțiuni pentru îmbunătățirea calității aerului și a situației spațiilor verzi

Obiectiv 1. Dezvoltarea sistemului informațional de colectare, acumulare, sistematizare, perfectare și distribuire a informației privind starea aerului atmosferic și a poluării fonice, în concordanță cu raportarea europeană.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Evaluarea anuală a mediului interior prin măsurarea nivelurilor de radon în spațiile interioare. Parte a punctului 3.1.4 din SDD 2016-2019 ¹⁴ .	REALIZAT
Evaluarea anuală a poluării atmosferice din municipiu folosind indicii de măsurare europeni. Parte a punctului 3.1.4 din SDD 2016- 2019.	REALIZAT
Evaluarea anuală a nivelurilor de poluare fonică în spațiile interioare. Parte a punctului 3.1.4 din SDD 2016-2019.	REALIZAT

Obiectiv 2. Îmbunătățirea calității aerului atât în mediul exterior cât și în cel interior, precum și reducerea poluării fonice

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Lansarea unei campanii publice de conștientizare cu privire la pericolul concentrațiilor de radon în locuințe și instalarea de sisteme simple pentru reducerea nivelurilor de radon în clădirile publice.	NU S-A REALIZAT
Lansarea unui dialog pentru elaborarea unui plan de acțiune cu principalii poluatori în scopul reducerii poluării atmosferice în municipiu.	NU S-A REALIZAT
Reducerea emisiilor atmosferice și reducerea poluării fonice prin majorarea numărului de puiți, copaci și tufișuri	NU S-A REALIZAT

¹⁴ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Bălți 2016-2019

plantați în zone prioritare. Punctul 3.2.1 din SDD 2016- 2019.	NU S-A REALIZAT
Crearea unei rețele de piste pentru ciclism (conform Agendei strategice urbane pentru Zona Centru a municipiului Bălți, aprobată de Consiliul Municipal în cadrul realizării proiectului transnațional STATUS). Punctul 4.4.1 din SDD 2016- 2019	
Lansarea unei campanii publice de conștientizare pentru creșterea numărului de persoane care folosesc bicicleta sau mersul de jos ca mijloc principal de transport.	
Implementarea unui plan de acțiune pentru mărirea zonei pietonale și reducerea spațiilor de parcare în zona centrală.	
Elaborarea și implementarea unui plan de acțiune pentru creșterea flotei de autoturisme electrice și hibrid la nivel de municipiu.	

Obiectiv 3. Consolidarea și îmbunătățirea stării infrastructurii verzi.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Crearea unei zone de agrement în regiunea Canalului de Canotaj. Punctul 4.2.1 din SDD 2016-2019	NU S-A REALIZAT
Crearea unei grădini botanice în zona lacului Ivănescu pe o suprafață de 21.5ha. Punctul 4.2.2 din SDD 2016-2019	NU S-A REALIZAT
Amenajarea iazurilor din municipiu. Punctul 4.2.5 din SDD 2016-2019	REALIZAT

Obiective tematice și acțiuni pentru valorificarea și gestionarea sustenabilă a resurselor de apă și sol

Obiectiv 1. Dezvoltarea sistemului informațional de colectare, acumulare, sistematizare, perfectare și distribuire a informației privind calitatea apei potabile și calitatea apei uzate tratate, în concordanță cu raportarea europeană.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
---------------------	-------------------

Evaluarea anuală a calității apei potabile, inclusiv concentrațiile de metale grele, fluor și radon (pentru sursele subterane). Parte a punctului 3.1.4 din SDD 2016-2019.	NU S-A REALIZAT
Evaluarea anuală a calității apei uzate: epurată, parțial epurată sau deloc epurată, inclusiv a concentrațiilor de fosfați și metale grele. Parte a punctului 3.1.4 din SDD 2016-2019.	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 2. Creșterea accesului la apă potabilă și îmbunătățirea calității acesteia

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Extinderea sistemului de branșare la apeductul Soroca-Bălți și modernizarea rețelei acestuia la nivel de municipiu.	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 3. Îmbunătățirea calității apei uzate tratate și reducerea impactului negativ al apei uzate asupra mediului.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Extinderea rețelei de canalizare pluvială.	NU S-A REALIZAT
Extinderea sistemului de branșare la sistemul de canalizare pentru apa menajeră.	NU S-A REALIZAT
Modernizarea și extinderea stației de epurare.	NU S-A REALIZAT
Identificarea ecosistemelor acvatice în stare critică la nivel de municipiu și elaborarea unor planuri de management pentru reabilitarea acestora.	NU S-A REALIZAT
Implementare a unei campanii de conștientizare în rândul populației cu privire la consumul eficient de apă potabilă și modul de gestionare corectă a apelor menajere în conformitate cu legislația de mediu în vigoare	REALIZAT

Obiectiv 4. Reducerea eroziunii solurilor.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Lansarea unui dialog cu deținătorii de animale pentru un plan de acțiune îndreptat la a scădea rata supra pășunatului la nivel de municipiu.	NU S-A REALIZAT
Recuperarea solurilor degradate prin cultivarea cu specii de plante locale și rezistente la schimbările climatice	NU S-A REALIZAT
Prevenirea degradării solurilor prin cultivarea cu specii de plante locale și rezistente la schimbările climatice pe 1500ha	NU S-A REALIZAT

Obiective tematice și acțiuni pentru gestionarea durabilă a deșeurilor municipale

Obiectiv 1. Dezvoltarea infrastructurii pentru asigurarea unui sistem durabil de management al deșeurilor, în concordanță cu strategiile naționale și regionale și standardele europene.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Modernizarea gunoștii orășenești în concordanță cu standardele UE și IES.	NU S-A REALIZAT
Realizare de studii pentru implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor în zona mun. Bălți	NU S-A REALIZAT
Depozit regional pentru deșeuri și stații de transfer	NU S-A REALIZAT
Stație de sortare a deșeurilor.	REALIZAT
Amenajarea locurilor de colectare și sortare a gunoiului.	REALIZAT
Asigurarea de personal suficient și bine pregătit profesional în domeniul gestionării durabile a deșeurilor.	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 2. Creșterea viabilității economice a managementului durabil de deșeuri solide la nivel de municipiu.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Elaborarea unui studiu de fezabilitate pentru a explora posibilitatea de a redirecționa o parte de deșeurile solide produse la nivel de municipiu către incinerare pentru producție	NU S-A REALIZAT

termică și o parte către producerea de biogaz.	
Introducerea de sonde de captare a gazului metan produs la gunoiștea orășenească în scopul producerii de energie.	NU S-A REALIZAT
Crearea unui centru local de compostare a deșeurilor biodegradabile și gunoiului de grajd în scopul folosirii ca îngrășământ pe terenurile agricole și spațiile verzi din municipiu.	NU S-A REALIZAT
Elaborarea unui plan de acțiune pentru creșterea profiturilor rezultate de pe urma reciclării deșeurilor solide.	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 3. Implicarea comunității locale în implementarea unui sistem durabil de management al deșeurilor.

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Organizarea și susținerea de campanii de informare și conștientizare a publicului privind prevenirea generării deșeurilor și colectarea selectivă a deșeurilor municipale generate (deșeuri reciclabile, DEEE, VSU, deșeuri biodegradabile municipale, deșeuri voluminoase, deșeuri periculoase din deșeuri municipale)	NU S-A REALIZAT
Realizarea de seminarii de instruire în vederea familiarizării cu opțiunile tehnice și administrative de creștere a reciclării /valorificării	NU S-A REALIZAT
Realizarea de ghiduri practice privind colectarea selectivă a deșeurilor menajere, compostarea individuală a deșeurilor biodegradabile, deșeurile electrice și electronice, deșeurile periculoase din deșeurile menajere, deșeurile voluminoase	NU S-A REALIZAT

Obiectivele tematice și acțiunile pentru promovarea comunicării, inovației și colaborării internaționale

Obiectiv 1. Elaborarea unui sistem informațional cu date de mediu și extinderea transparenței instituțiilor publice și autorităților locale

Ațiuni planificate	Ațiuni realizate
Stabilirea unității organizaționale în cadrul administrației responsabile pentru distribuția informației cu privire la mediu	NU S-A REALIZAT
Crearea bazelor de date și paginii web cu privire la mediu	NU S-A REALIZAT
Demararea elaborării rapoartelor anuale constante cu privire la starea și datele mediului	REALIZAT
Organizarea întâlnirilor, meselor rotunde și seminarelor tematice pe tema mediului	REALIZAT
Crearea și plasarea panourilor și indicatoarelor cu mesaje cu conotație ecologică în natură și locurile protejate ale naturii	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 2. Asigurarea accesului la informația de mediu și promovarea educației pentru dezvoltare durabilă

Ațiuni planificate	Ațiuni realizate
Acordarea de subvenții organizațiilor necomerciale, care desfășoară activități de protecție a mediului	NU S-A REALIZAT
Organizarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile în instituțiile de învățământ	NU S-A REALIZAT
Realizarea unor campanii cu scopul creșterii implicării tinerilor în conștientizarea și soluționarea problemei protecției mediului înconjurător	REALIZAT
Promovarea, încurajarea și implementarea principiului prevenirii deșeurilor în instituții	NU S-A REALIZAT

Obiectiv 3. Sprijinirea colaborării internaționale și realizarea de parteneriate strategice cu organizații internaționale.

Ațiuni planificate	Ațiuni realizate
Consolidarea cooperării cu instituții din țările vecine, instituții internaționale de finanțare prin organizarea de evenimente comune	NU S-A REALIZAT

Crearea unui directorat responsabil cu redactarea de proiecte de finanțare europeană și cooperare internațională	NU S-A REALIZAT
--	-----------------

Obiectiv 4. Încurajarea inovației în domeniul serviciilor de mediu și a industriei-tehnologiei verzi

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate
Crearea unui incubator start-up municipal dedicat dezvoltării durabile și protecției mediului	NU S-A REALIZAT
Elaborarea unui Plan de Acțiune pentru atragerea de investitori autohtoni și străini cu scopul dezvoltării industriei-tehnologiei verzi	NU S-A REALIZAT
Crearea unui directorat responsabil cu sprijinirea inovație în cadrul Primăriei	NU S-A REALIZAT